

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Bocskay-utca 9. sz.

Megjelenik minden hó
15-én.

Genealogiai Füzetek

Családtörténeti folyóirat.A „Genealogiai Füzetek”
előfizetési ára:

Egész évre 8 kor.

Félévre 4 „

Egyes szám ára . . 1 „

SZERKESZTIK ÉS KIADJÁK:

CSIKSZENTMIHÁLYI SÁNDOR IMRE ÉS KÖRÖSPATAKI ÉS KÖPECZI SEBESTYÉN JÓZSEF.

Donatió a Székelyföldön.

(Kilenczedik, befejező közlemény.)

Elérkeztem a székelység történetének ahhoz a mozzanatához, mely a történetírás által még ma sincs úgy kidomborítva, úgy megítélve, melynek eseményei figyelemmel a XVIII. század második felének irányadó eszméire, s a kor szükségleteire, ma sincsenek abban a kritikában részesítve, a minőt a történetírásnak modern hivatása megkövetel. Hisz mi a történetírás hivatása? Nem más mint a mult eseményeinek kritikai méltatása oly módon, hogy az olvasó, a szemlélő előtt fel legyen tárva az a szülők, mely az eseményeket létrehozta, fel legyen tüntetve annak a kornek a közszelleme, hogy az olvasó képes legyen a mult eszméibe beleélni magát, s mintegy feledve a jelent, a mult idők szellemének megfelelő gondolkodásmódban legyen képes az eseményeket megjelölni. A székelység történetében egyik forduló pontot képezi a székely határőrség létesítése. Ha visszagondolunk ezekre az eseményekre s lelki szemeink elé idézzük azt a küzdelmet, a melyet a határőrség szervezésével szemben a székely nép vívott, ha rá gondolunk 1764. január 6-án Csikmadéfalván lezajlott gyászos eseményekre, a melyek közepette Lostainer szerint 139 vagy más kronikusok szerint 183 ember vesztette életét, s több száz megsebesült; s ha elgondoljuk, hogy a határőrség szervezete miatt több ezer székely ment Moldovába: már ajkunkon van az elítélés; de egy ily intézmény megítélésénél a történetíró nem veheti csupán e sötét és elszomorító jelenségeket ítétele alapjául, hanem maga elé kell idéznie azt, hogy a magyar nemzet a szathmári békekötés után megdermedve a kiállott hosszú harcok után mintegy álomba merült, s az irodalomban is a nemzeti hanyatlás korszaka következett be; a Rákóczi Ferencz féle mozgalmakban a székely nemzet is jelentékeny szerepet játszott; nem kell megfélekednünk arról sem, hogy Magyarországon a nemzeti felkelések mind ritkább és ritkábbak lettek, a székely nemzet tagjai éppen azért, mert mindnyájan elvileg nemesek voltak, karddal szolgálták a hazát, de a mint már elmondottam a székely nemzet alkotmányát és belső szervezetét 1562 után beállott viszonyok olyannyira eltorzították, hogy a régi szabadság és alkotmányoknak csak a romjai maradtak meg; a Leopoldi diplomával pedig a székelyek hadviselését az idegen zsoldosoknak fizetendő adózások váltották fel; mely adókat, mivel Erdélyben országgyűlést e korszakban vajmi ritkán hívtak össze, a kormányhatalom önkényesen állapította meg; s minthogy ez könnyen lehetséges volt, a mint gr. Teleki Domokos „A székely határőrség története” ezimű érdekes művében megjegyzi nagyon helyesen „az országgyűlések megszü-

nése és az adónak országgyűlésen kívül való emelhetése igen kedvező alkalmul szolgált egy oly érzékeny és nagy költséggel járó sérelmes intézkedésnek a végrehajtására, a minő a határőrség felállítása volt”. (8. l.) Nem szabad megfélekednünk arról sem, hogy az ország keleti része alig a közel multban tatár beütésnek volt kitéve, s itt a török volt a szomszéd, ki akkor sokkal erősebb volt mint napjainkban; s mivel a Rákóczi forradalom után a székely katonaság is feloszlattatott, a határőrséget az e célra felfogadott polgári őrség teljesítette; ennek az őrség tagjai képezhették a már érintett szombati szolgaság tagjait, a melynek megszüntetését, mivel kötelességüket alig teljesítették, a már említett kérésükben maguk a csikiak sürgették. Ezek szerint, az ország feletti fontos érdeke követelte, hogy a határ megvédéséről gondoskodás történjék. Magyarország délnyugati részén már régen volt birtokőrség; Szerém-, Pozsega-, Verőcze-, Valkó- s Bács-Bogrog vármegyékben 1750-ben állítottatott fel, a fennieknél fogva ugyszólván elodázhatlan szükségessé vált az erdélyi határőrség szervezése. Ezek szerint az intézmény helyessége felől még vitatkozni sem lehet. De ha ez így van, önkéntelenül tolul előtérbe az a kérdés, mi volt az oka annak, hogy az említett szomorú események létrejöttek, s a keresztül vitelnél a kiküldött bizottságnak mégis oly szomorú végű erőszakhoz kellett fordulnia? Erre nem lehet más a felelet, mint az, hogy az eszközök helytelenül lettek megválasztva, a nép nem lett előkészítve. A székely népnek 1562-ig oly alkotmánya volt, mely abban a korszakban példátlan; vagyonilag elszegényedett a székely, de szabadságát el nem veszithette, s ismét változhattak a körülmények, vagyonilag erősödhetett s ekkor a rendi állása is önként emelkedett; 1562. segesvári végzések, mivel János Zsigmondtól elszakadtak, megnyirbálták ősi jogait, de szabadságukon érezhető módon részt nem ütöttek; mint előadtam számosan önként viszik be a donatiót, hogy a vármegyei urakkal egyenlő jogállapotot teremtsenek magok részére, s birtokuk részére hathatósabb védelmet biztosítsanak, sőt egyesek önként jobbágyak is lettek, a rendi alakzatoknak egész sorozata fejlődik ki az egyes privilegiumok folytán; sőt adóznak önkéntesen, ezt türik, ezek nem keltenek erős visszatetszést, de a székely határőrség szervezésénél az intézők előbb tévedésbe ejtették a népet; a midőn ez fölocsudott s kezdé belátni azt, hogy az által, hogy önként az igéretektől elkábitva jelentkezett, minő terheket vállalt magára s minő rés ütötték régi szabadságán, személyi stásusán minő változás megy véghez, katonatisztek

fennhatósága alá kerül, s a kilátásba helyezett fényes állapot nem következik be, s ekkor visszamenni kívánt a régi állapotba; de ebben a pillanatban a szervezés intézősége, mely a megnyerésnél meg nem engedett eszközöktől sem riadt vissza, hivatkozik az adott szóra. esküre; erőszakot használt, ez szötte az elégedetlenséget, ez hozta össze Csikszék, Háromszék s Bardoczszék, a melyek az átalakítás által érdekelve voltak, elégedetlenségeiket Csikmadéfalván, s minthogy a bizottságnak a dolgokat már megmásítani módjában nem állott, ezért küldötte ki 1764. január 6-án Carotto alvezredest, hogy a lázongókat verje szét s a mint a helybeli muzeum levéltárában őrzött s általam megtekintett jegyzőkönyvkvi másolatban írva van, azokat, kik szembeállnak, vágassa le, a melyet Carotto teljesített is. Nem kívánom e munkám keretében a székely határőrség szervezésének lefolyását részletesen előadni, erre nézve kimerítő felvilágosítást nyújt Teleki Domokosnak már idézett műve és Szádeczky Lajos megemlékezése, de figyelemmel arra, hogy ez a lényeges átalakulás a donatio fejlődését is érinti; feltétlenül szükséges egy pár mozzanatot felemlítenem; Mária Thérézia 1762. év április hó 11-én nevezte ki Buccovot a határőrség felállítására végett kir. biztossá, azt az egyént, ki a beszterce-naszódi, ó-radnai oláh határos ezredeket létesítette; a mint az 1762. nov. 1-én a királynő által kiadott rendeletből kitűnik; a melyben a már akkor készülődő felkelést kívánja a kegyelem kilátásával lecsendesíteni, azt a kijelentést teszi: „Egyébiránt, hogy kik legyenek határőrökké, arra a Felsőség senkit kényszeríteni nem akar, s minden célzattól s jogsértéstől távol áll“, kétségtelen bizonyítékát képezi annak, hogy Mária Thérézia az erőszak alkalmazásától távol állott; s Buccov tapintatára bízta, a mikéntet; de ez, ki az oláh határos ezredeket könnyen megalakította, fennhéjázásában annyira ment, hogy az ősz székely jogokat, de sőt az időközben keletkezett donatarius jogot sem vette semmibe, mert az egyház helyes székely nemeseket, lófőket s szabad székelyeket mérték alá állította, így a nemesi jogokat is elkobozta. A bizottság működése elé most a legnehezebben megoldandó kérdés gördült, a határőrezredékbe felvett székelyek jog és alkotmányos állása, miért is programmul állította fel: 1. dolgoztassék ki a székelyek alkotmányos állása s roluk szóló régibb s újabb törvények szerint, nemkülönben az a gyakorlat, mely szerint katonáskodtak úgy régen, mint a későbbi időben; 2. fontoltassanak meg azok a kétségek s ellenvetések, melyek a fentebbi jogok és kötelezettségek ellen úgy a fejedelem, mint a nép részéről támadhatnak; 3. gondolkozzék a bizottság módokról, miként lehetne a kétségeket és nehézségeket elenyésztetni úgy a fejedelem mint a nép érdekében.

A bizottság rámutatott arra, hogy Appr. Const. III. R. 76. czim 8 és 20. cikkje szerint a székelyek a fejedelem parancsára mindig kötelesek voltak katonáskodni, a 12. cikk szerint lajstromba is szedettek; s zászlóik alól el nem vonathattak s jobbágságra nem voltak kényszeríthetők; a székelyek is adóztak, a segesvári végzések szerint a haza határain belül csak egy hóig voltak önköltségükön hadakozásra szoríthatók; az Approb. Const. V. rész 63. ediktuma szerint a haza határain kívül való hadakozásban kaphattak zsoldot (1630-ból való); ezek szerint a bizottság felfogása szerint világos ezen törvényből s a Lipót-féle diplomából, hogy az adómentesség a haza védelme feltétele alatt adatott nekik, s a székelyektől adót csak akkor nem lehet követelni, ha valóságos katonai szolgálatban vannak; az Appr. Const. III. 76. czim, 21. art. szerint várakat tartoztak őrizni; tisztjeik job-

bágyai ez alapon voltak adómentesek; a székelyek a haza határain túl is tartoztak katonáskodni, a mint Szapolyai János s II. Lajos seregében is voltak székelyek, így történt Boesckayval, Bethlennel, II. Rákóczi Györggyel, Apaffi Mihályval s a Leopold-féle diploma szerint is kivihetők voltak; a mint ezt az alvinczi Resolutio 15. pontja s a székelyeknek Bethlen Miklós-hoz benyújtott emlékirata is elismeri; a fejedelem akaratától függ, hogy a nemzet egészét, vagy csak egy részét fegyverezte fel állandóan, 1606-ban maguk a székelyek önként kötelezték magukat, hogy 2000 gyalogost és ugyanannyi lovast a fejedelem parancsára készen tartanak; az Appr. 76. cz. 8. art. szerint kötelesek jó hadi készülékkel s fegyverrel felülni, s megjegyzi a bizottság, hogy azok most nem jók; az 1656. törvény veres gyalogosokról beszél, honnan a bizottság szerint világos, hogy minden székben külön gyalogság és lovasság volt tulajdon kapitányaik alatt s külön ezredébe beosztva; az Appr. Const. III. R. 20. art. szerint a fegyver gyakorlatokon megjelenni kötelesek voltak; had idején mindenki köteles volt szolgálni, békében azok, kiket a fejedelem rendelt. A kik véghelyeken várőrségre rendeltettek, két évenként felváltattak, így kellene a bizottság véleménye szerint azokat is, kik a hazából kivitetnek, felváltani; a tisztiek, milyenek a tábornok, főkapitányok és királybírák a székelyek közül tétettek. Az 1666-iki törvény szerint a fejedelem kapitányokul idegeneket is kinevezhetett: a főkapitányok az ezred parancsnokai voltak, ezeknél fogva a bizottság véleménye szerint az alsóbb tisztekre a törvényt alkalmazni nem szükség s nem is lehet; az 1623. évi törvény, valamint Bethlen Gábor 1616. hadi törvényei igazolják, hogy a zsoldosok régebben is esküvel voltak zászlóikhoz kötelezve; a jó rend s a katonai intézmény azt hozza magával, hogy a székely katona a katonai személyes keresetekben katonai szabály alatt legyen; az Appr. Const. III. R. XIX. cz. s 13. art. is megengedi; a bizottság szerint a székelyeknek nem mindig volt nemzeti tábornoka, erre most sincs szükség, ha csak nem azért, hogy mint főhadbíró a személyes ügyekben a felebbeszedéseket elintézzze, végül a lófőtisztek, jóllehet régebben lovasok voltak, nem lehet sérelmükre, ha lovuk nem lévén, gyalogos szolgálatra kötelezletnek, a mint azt 1670. decz. 1-én kelt 24. törv. igazolja. Ezek voltak azok a törvényes alapok, a melyeket a bizottság elfogadott. Ezeknek alapja az, hogy a multban a székelyek vagy katonáskodni, vagy adót fizetni tartoztak; az a kiindulási pont merőben téves, mert a régi erdélyi s általán magyar közjognak az volt az álláspontja, hogy a nemes ember saját költségén csak a haza határain belül volt katonáskodni köteles; s a király akaratjaik ellenére külföldre ki nem vihette, ekkor azonban zsoldban részesültek, a béke idején, amint a székely alkotmány története bizonyítja, a székelyek adózásra szoríthatók nem voltak, csak önkéntesen adóztak, s mint már ismerttettem épp azt panaszták, hogy ez az adózás a XVIII. évszáz első tizedében rendszeressé tétetett; épp így nem felelnek meg a bizottság által hivatkozott többi törvények sem azoknak az intencióknak, a melyekért alkottattak; s hasonlóképp nem az se, midőn az idegen tisztiek alkalmazásának alapját leli fel bennük; ez a felfogás a székely alkotmány történetének meg nem felel; ebből az állandó határőri katonai szolgálati kötelezettséget, mely a székelyt állandóan katonai hatóság alá vetette, megokolni nem lehet. A székely határőrségnek ily alapokon való felépítése lebeghetett Hunfalvi előtt is, midőn a székelyeket határőri szolgálatra telepített népek tartotta. Az említett álláspontja vallása után a bizottság véleményt terjesztett be az iránt, hogy a

székely határőrök minő javadalomban részesítendő, nevezetesen, ha a szék határából kivitetik, a rendes katonaságnak béke idejére való zsoldját kapja; fegyverrel elláttassék, mindennemű közmunkától, kivéve a katonai fuvar, menttessenek; míg valamely családban katonai szolgálatra egyetlen alkalmas egyén is lesz, azon család a katonai telkek osztatlan birtokában maradván, minden előnyökben s javadalmakban s katonai kiváltságokban részesüljön; a székely határőr rendes adója $\frac{1}{3}$ -ánál többet ne fizessen; az altisztek, dobosok, trombitások, őrvezetők minden adó alól mentesíttessenek, vagy folytonosan vegyék a szokott zsoldot; a Felső a székely határőrségnek csak egy részét vigye ki az országból, a melyet két év után más rész váltson fel; háboru idején nemcsak a táborozó határőr, hanem otthon maradt egész családja is, mely vele közös telket bir, ment legyen az adótól, a csatában elesetek özvegyei adómentesek legyenek; a szervezés után a tiszték kinevezésénél ő Felsőge a jártas székelyekre tekintettel legyen, háboru s béke idején a táborozással járó költséget a kincstár hordozza; a határőrök a tisztán katonai szolgálaton kívül a fő és altisztek zsarolásai alól kivétessenek; magtalanul elhalt katona ingó s ingatlan vagyona el nem kobozható, hanem azok törvényes örökösire szállanak; ruházata fehér harisnya, zeke és csákó meg hagyatik. A bizottság azt javasolta, hogy határőri szolgálatra Csik, Gyergyó, Kászon s Háromszék egyház helyes nemesei, lófői és szabad székelyei vonassanak

össze. A keresztülvitelre nézve egyik terv erőszakos módot, a másik az önkéntes jelentkezést javasolta; az igazságszolgáltatást illetően a bizottság úgy vélekedett, hogy tisztán vagyoni ügyekben az eddigi mód szerint, egyebekben a katonai törvényszékeken ingyen történjék. A bizottság véleményét legfelsőbb helyen elfogadták, a iurisdictionra nézve megállapodtak, hogy a személyi perek tisztán katonai, vagyoni perek polgári, a vegyes perek a vegyes tszékek elé utasíttassék, 1760. év végén pedig ez utóbbiak a székely székek folytonos táb'áira utasítottak; 1764. márcz. 24-én kiadott a székely határőrség részére a katonai utasítás s hadi törvény, melyek különleges szabályokat foglaltak magukban; így az 1562. évben történt átalakulás után a legmélyebbre ható átalakulást 1762. hozta meg a székelység történetében; a siculica hereditások átalakulnak katonai telkeké, s mint ilyenek lesznek megvédelmezve; a székely status átalakul katona státussá; így fejlődött a donatio a Székelyföldön, maga után vonta a rendi állás teljes megváltoztatását is; de itt nem szabad egyet mégsem elfelejteni, bár a primorok s a donatarius s a jobbágyakkal bíró nemesek a rendi alkotmány elveinek megfelelően a terhek alól föl voltak mentve, de a hivatalviselésnek súlya, melyhez a székekben javadalom kötve nem volt, az ők vállaira nehezedett, s ily minőségben a nép támogatói s ügyeiknek lelkes szószólói voltak, s a köz iránt a kötelességüket mindig teljesítették.

Dr. Endes Miklós.

Adatok a pókafalvi Becski család történetéhez.

A pókafalvi Becski család* eredete az eddigi adatok alapján az erdélyi fejedelmek fénykorába nyúlik vissza. A följegyzés, melyet alább egész terjedelmében közlök, a Becski Miklós fölött tartott halotti beszéd kiegészítő részét alkotja. Erre enged következtetni a följegyzés címe is: „Anno 1760. die 18. Decembris e világból kimúlt Néhai Pókafalvi Becski Miklos Uram eltemettetésére irt convocatoria, és ugyan akkor ő Klme el temettetése alkalmatosságával per oralt Genealogica Deductioja.“

A leszármazásról és rokoni összeköttetésekről hadd szóljon maga a följegyzés, mely mindenestre becses a genealogiára nézve:

„Anno 1760. die 18. Decembris e világból kimúlt Néhai Pókafalvi Becski Miklos uram eltemettetésére irt convocatoria, és ugyan akkor ő Klme el temettetése alkalmatosságával per oralt Genealogica Deductioja.“

„Bizodalmas nagy jo Uramnak ajánlom az Urnak árva állapotom szerint lehető kész indulatu szolgálatomat.

Elvégeztetett dolog hogy minden ember egyszer meg hallyon, és az után Itélet légyen, azt írja Szt. Pál Apostol, Mert ugyanis első Szüléinknek, a Paradicsomban lett esesekért, nemesak ő nékiek, hanem ő benne minden ő utánuk következett, s következő Maradékjaiknak, mint akikre ugyan ő benne, az ő bűnök és bűnöknek büntetése, e világi életnek fáradságos nyomorúsági, és asztán azoknak végén a halál kiterjedett, fejekhez csapottatott a Teremtőnek ama Sententiája: *Ate orczádnak verejtékével egyed ate kenveredet, míg nem földé léssesz, mert por vagy és*

* Nézetem szerint a pókafalvi Becski család a tasnád-szántói Becski családdal egy közös törzsből származik.

porrá kell lenned. Ezen bűnös Atyának s Anyának maradéka közöttül lévén, az én Kedves és Szerelmes Férjem Néhai Tekintetes és Nemzetes Pókafalvi Becski Miklos Uram ő Klme is, minek utánna e világi tellyes életének kenyerét, még pedig csak magános állapottyában, mintegy 46., vélem való párosságában pedig 23 esztendőig orozája véres verejtékével ette volna, el végre ezen fellyebb el folyt 1760 ik esztendőbe Karácson havának 18-ik napjára viradólag, bölcs Salamon Praedicatioja szerint *A por földé lön, mint az előtt volt, a Lélek pedig sűrű buzgó fohaszkodások, és közöttünk mindenekről való Atyai szép intések s dispositiók tétele után, tölle meg tére, az Istenhez aki atta volt azt, Nekem s rész szerint nevetlen árváimnak Szívünkig s vesenkig bé hatott Szomorúságot hagyván.*

Kinek meg hidegedett Tetemei az űvétől immár egyebet nem kívánván az utolsó eltakarításnál, igyekezem azt kedves Atyámfiak tetszésekből ez részemről szomoruan fel tetszett 1761-dik esztendő Boldog Asszony havának 25-dik napján, reggeli kilentz és tíz órák között itt Magyar Köblösi Pusztás házomnál véghez vitetni, holott is két idvességes tanítások után, meg hidegedett teste, az itt lévő Reformatum Templomban, Néhai édes Attya, és előtte el bocsátott Szerelmes Gyermekai Testek mellé, az utolsó Itéletig, az Urnak Ark Angyal szavával, és Isten trombitájával való el jöveteleig leendő nyugodalomra bé fog hejhezteni.

Melly Idvezült Férjem meg hidegedett tetemei utolsó eltakarítások alkalmatossága, hogy annál tisztességesebben mehessék véghez, Kérem az Urat szomorú alázatossággal, méltóztassék a fellyebb meg irt napon és órán s helyen az Asszszonnyal együtt, magok halandó sorsáról meg emlékeztvén meg jelenni,

és magok jelenlétekel a meg irt alkalmatosságot megtisztelni. En kivánom hogy az Ur Isten az Urat, uri házával együt, minden szomoru változásoktól meg őrizze, és maradok

A Tekintetes Urnak

alázatos meg szomorodott szolgálója

Árva Pálffi Erásébet m. p.

M. Köblös 4-ta Januar 1761.

*

Néhai Tekintetes Nemzetes Pokafalvi Becski Miklos Uram el temettése alkalmatosságvál Teste felett elmondandó Genealogia Deductioja.

Elvégezvén első Actor Ur a Praedikatio után az alkalmaztatást (Mellyben az Istenhez lévő Buzgoságáról, atyafiainak s Felebarátainak szereteteiről, mindeokról való barátságosságáról, Hispitalitásáról, Sinceritásáról való jó emlékezetét oratiói stylussal elő adhattya) Szollyon ezen Gradusok szerint: Familiájának deductiojára is, collaudálván ott is régi igaz nemes Familiából való Származását. Ha valaki tős gyökeres Nobilitásával dicsekedhetik, dicsekedhetik ez előttünk gyászos koporsóban fekvő Tkts Nztes Pokafalvi Becski Miklos Uram! Nem utolsó léssen Hazánkban, mind igaz Nemességére, mind régi dicséretes emlékezetű eleitől lett származására nézve, mind Atyai, mind Anyai Lineáján, Ugyanis ha meg vizsgáljuk régi hiteles Pokafalvi Leveleit, azon Nemes Becski Familiának, kitezik azokból is, hogy régi dicséretes és dicsősséges emlékezetű Báthori István, elébb Erdély országi Fejedeleme, azután Lengyel király, és azután következett Báthori Cristóf ugyan Erdélyi fejedelem idejek alatt, volt Tkts Nemes Fejér Vármegyében Pokafalván, egy Becski, de a régi Levelek szerint Becskei György nevezetű Fő Ember, kinek meg nevezett Pokafalván, Gáltón, Bolyán, Saldorjon, Salkon, Hidegvisen, s másutis szép Jóságai voltak. Volt ennek Felesége Tktes Nztes Dali Ilona Aszszony, kitől löttek két Fiai ugyan Becskei vagy rövidebben Becski György és András, mind Pokafalviak. András Lineáját most továbbadig el hagyom, mégyek csak a Becski György descendenseire.

Ezen Becski György ama halhatatlan hirű Bethlen Gábor Erdélyi Fejedeleme nem utolsó kedvében volt, kitezik ez abból, hogy az 1617 esztendőben, Országunk régi Törvénye szerint (melly szerint minden Nemes Embernek, akkor az hadi expeditioban jó készüllettel személy szerint fel kellett ülnie) parancsoltatott Hadi Generalis Insurectioból, a Fejedeleme Aszszony (ki akkor M. Károlyi Susanna volt) mellette tett intercessiojára kihagyatott, de nem ingyen, mert ugy semmi gloria nem lett volna belőlle, hanem hogy a Fejedeleme Táborozáson létiben, az Fejedeleme Udvarára, és othon maradott most említett M. fejedelem Aszszonyra, Károlyi Susannára is Pokafalváról inspiciaállyon; a mint ez a Fejedeleme Aszszonynak 5-ta Aug. 1617 esztendőben Becski Györgyné, majd említett Kereszturi Borbára Aszszonynak irt Fejedelmi Leveléből meg tetszik.*

Volt azért ezen Becski Györgynek Felesége, mint fellyebb is említették Kereszturi Borbára, ki is Kereszturi Gáspárral, Andrásval és Annával, Néhai Festesi Máté Feleségivel (kikről majd aláb léssen emlékezet) voltak gyermekei Néhai régen meg holt Sajo Kereszturi Kereszturi Gergellynek, ki birt ezen Salyó Kereszturon, Magyar és Oláh Fellakon, és egyszersmind Rétze Kereszturon is Nagy Portziokat, és osztán ezen Négy Gyermekek osztotak meg belőlle, kiknek majd aláb említett maradéki máig is birják.

Becski Györgynek ezen Kereszturi Borbára Feleségétől löttek Gyermekei: Sigmond, Pál és Borbára Maros Koppándi Somlyai Györgyné, kiknek leányát vette volt Cseffi János; de térjünk most Becski Sigmondra.

Volt azért ezen Becski Sigmond Ifju korában 1632 esztendőben és a tájban, Néhai első Rákotzi György Erdélyi Fejedeleme, Tálnokja vagyis étek fogója, * meg házasodván vette Feleségül Magyar Köblösről Horvát Klárát, Néhai Véglai Horváth Györgynek Teke Annától való Leányát; de mint hogy itt csak a Becski Familia le irásának vagyon helye, ezen Teke Familiáról többet nem szollak, aláb léssen arról is bővebb emlékezet.

Ezen Becski Sigmondnak Horvát Klárától születtek Gyermekei ugyan Sigmond, István, Éva és Anna, ezen Sigmond is Ifju Legénykorában, 1659-ikk tájban, volt Néhai Barcsai Akos Fejedeleme étekfogó szolgálja, kinek is intercessiojára, már ezen időben vénségre jutott Édes Attya, öreg Becski Sigmond is, nem különben, mint Fellyebb meg irt Becski György, a Fejedelemtől a Hadi Expeditioból ki hagyattatott. Ezen Becski Sigmond maradék nélkül deficiált.

Öreg Becski Sigmondnak második gyermeke volt István, ennek Felesége Vári Susanna, kitől lettek Gyermekei: harmadik Sigmond, ez a fellyebb elmúlt időben volt Rakotziana Revolutioban Kolozsvár alatt portyázás közben elesett, ismét az előttünk gyászos koporsóban nyugvó Tktes Nemzetes Becski Miklos uram, ő Klme, kinek Szerelmes házas Társától, Tktes Nztes Pálffi Erásébeth Aszszonytól született gyermekei, úgy mint, már a Familiába. Sigmond néven Negyedik, Miklós és Mária Csecsszópo Leányka, Kedves édes Anyukkal együt, édes Attyuk meg hidegedett Teteinek gyászos Koporsója felett, Szivekig hatott keserüséggel keseregnek. Ezen Becski Istvánnak harmadik gyermeke volt Néhai Becski Clára, Néhai Tktes Nztes Csicsó Mihályfalvi Nemes Tamás Ur Házas Társa, kitől született, Szerelmes Battya felett előttünk kesergő Tktes Nztes Nemes György Ur, mostan Nemes Belső Szolnok Vármegyének edgyik érdemes Vice Ispánnya; Negyedik gyermeke Becski Istvánnak volt Becski Mária, Néhai Nagy Mihály uram Házas Társa, kitől született Néhai Nztes Kacsikai Vajda Mihály uram házas Társa, Nztes Nagy Mária Aszszony, ki hasonlóképpen kedves gyermekeivel: Gáborral és Boriskával, együt említett kedves édes Battya gyászos koporsója felett kesereg.

Ezek szerint előadatván, térjünk már sokszor említett öreg Becski Sigmond Uramnak több Gyermekeire, ugy mint fellyebb is említett Becski Évára és Annára; Évát vette volt Feleségül Néhai Déési Széki Sándor Uram, Annát pedig Néhai Pokafalvi Ugrai Sándor Ur, másodsor Káransebsi Matnaki Balás, kiknek lett Leánya Clára, kit annak utánna vett ugyancsak házas társaul Néhai Tktes Nztes Erdélyi István Ur.

Illő léssen, és talán itt is léssen helye a több Becski ágazatokat is meg említeni, és az Kereszturi s Teke Lineákat továbbra hagyni; Léven azért mint fellyebb is említők, Néhai első Becskei vagy is Becski Györgynek, Dali Ilona Feleségétől, második már le irt Becski Györgyön kívül András nevű Fia is, ennek volt Felesége Simon Anna, kiknek volt első gyermekek Becski Erásébeth, kit vött Feleségül Tővisi Nagy László, kiknek Leányukat Katát vette volt el Vizkeleti Dániel; Második volt Susanna, Szászujfalusi Nagy Istvánné, Ezeknek gyermekei voltak István és Anna; Harmadik

* Eredeti levél a család leveles ládájában.

* Erre vonatkozólag I. Rákóczi György levele 1632. jun. 9-ről keltezte ugyanott.

volt *István*; Negyedik *András*; Ötödik *Borbára Oláh Lapádi Szegedi Péterné*; Hatodik *Anna, Hari Elekes Istvánné*; Hetedik *Ilona, Veszszödi Szilágyi Gergelyné*; kikk Maradékainak bőve elszámolását rövidségnek okáért el halgatom, csak azt adom hozzája, hogy ezek minnyájan az első *Becski Györgynek* fellyebb elé számlált Nemes Fejér Vármegyei *Pokafalvi, Gáltói, Bolyai, Saldorfi, Salkai, Hidegvisi* Jóságiban osztoztak.

Igy a *Becski* Familián, és annak ágazatin e szerint által esvén, nem leszen talán unalmakra és ellenekre a szomoru halgatoknak, ha már Fejér Vármegyéből közelebb Doboka Vármegyében is jövünk, és ottan is ezen Gyászos Koporsóban helyeztetett, Néhai Tktes Nztes *Pokafalvi Becski Miklos* Uramnak, eleinek azoktól való connexiójának és sok szép Uri ágazatokkal való connexiójának le rajzolásával, ezen utolsó tisztesség tételét annál is inkább megtisztelljük. Tekintsük meg azért elsőben is, az régi időben Fiui ágon virágzot, de már (mint más sok nevezetes Familiák is, mellyek közül sokaknak csak emlékezeteket is már alig kaphatjuk) abban deficiált, és csak a Léány ágon terjedő Tktes Nemzetes *Sajo Kereszturi Kereszturi* Familiáit is. Melly *Kereszturi* Familiában a régi időben noha voltak sok *Kereszturi* Fiaik, de nem lévő czélunk (kedvezvén az időnek is) azoknak hosszú catalogussal való ki keresésekkel szerfelett curioskodnunk és azoknak elő beszélésekkel a szomoru halgatokat terhelnünk, hanem csak a mennyire rövid Perorationknak szükségét látjuk, azokról emlékezetet tennünk.

Legyen azért elég emlitenünk az tizenhatodik Seculumban élt Néhai *Sajo Kereszturi Kereszturi Györgyöt* és annak a Léány Agban máig fenn álló Maradékait. Ennek voltak mint tellyebb is említettük négy Gyermekai, 1. *Gáspár*, 2. *András*, 3. *Anna* és 4. *Borbára*.

Gáspárnak volt Fia *Miklos*, ennek *Horvát Anna* Feleségétől *István* és *Márta*; *Istvánnak* volt *Mária*, *Bárotzi Fánosné*, *Mártát* vette volt Feleségül *Miko Balás*.

Andrásnak volt egy Léánya, *Borbára, Oláh Lapádi Szegedi Istvánné*.

Annát vette Feleségül *Pestesi Máté*, ennek Léánya volt *Kata*.

Borbára volt *Becski Györgyné*, kiknek descendentseit fellyebb bőven elé számláltam, ezek birják máig a régi *Kereszturi György* fellyebb említett Jóságait.

Ne felejsük el Néhai *második Becski Sigmundnak* Feleségéről *Horvát Clára* Aszszonyról, ez előttünk gyászos koporsóban fekvő Tktes Nztes *Pokafalvi Becski Miklos* Uramnak Nagy Annyáról való Genealogiáját is, ha csak két három szóval is már elé hozni; Ezt pedig hogy helyesebben találhassuk, illő leszen azt ama *Doboka Vármegyében* maga idejében, régiségéről, elsőségéről, és mások felett tündöklő fényességéről emlékezetes *Magyar Köblösi Teke* Familiáról kezdeni. Melynek mind azon által eredetit, ha ugyan Szorgalmatosan keresni indulnánk, Nem csak *Magyar Köblösről*, Nem csak *Doboka Vármegyéből*, de még *Erdélyből* is ki kellett mennünk, éppen *Scziáig*. Onnan hozta ez a maga Nemességét, és a melly Jóságokat *Doboka Vármegyében* birt, a több Magyarokkal együtt egy jussal s egy időben nyerte, bírja s birta Maradéka. Recognoscálta ezt dicsőséges emlékezetű *Sigmund Császár* és *Magyar Király* is, midőn 1369-dik Esztendőben, *Miklosnak*, ki nevezetett vala (kétség kívül nagy botyáról) botosnak, *Benedeknek*. *András* fiának, ki nevezetett vala, a mint közönségesen hívni szoktak vezeték nevével *ördögnek*. *Dávidnak* és *Miklosnak* *András* Fiainak, ki nevezetett vala *Iskelleinek*, és *Györgynek*, s *Mihálynak*, *János* Fiainak, a ki nevezetett *Tekének*, Kik minnyájan még az tizenharmadik

Seculumban élt Néhai *Iskellei Lörintz* unokái voltak, adott Privilegiumából meg tetik, melyben ezen meg irt Atyafiaknak *Iskellen*, melly most Nagy *Üsküllőnek* hivatik; *Kereszturon*, mely máig is *Ördög Keresztur*nak hivatik; *Fodorházán*; *Solyomtelkén*, melly most *Solyomkőnek* mondatik; *Báránkuton*, melly most *Babutz*nek neveztetik; *Ujfaluban*, melly most *M. Ujfal*u; *Kovács*telkén, most *Kovács*inak hivatik; *Macskáson*, most *Alsó és Felső Szent Márton Macskás*nak hivatik; *Poklostelkén*; *Köblösön*, melly *Magyar Köblös*; *Szt. Catharinán*, melly most *Szt. Katolna* és *Szötelkén*, mindenütt egész falukban lévő birodalmakat Királyi Diplomájával roborálta, és jure perpetuo maradékjukra is conferálta, kiknek további descendentziájokra s nagy Famileájokra szét el ágazásokat hoszszan elő hordani nincs czélomban, mely Plautus Comicus Poetaként et face et viatico opus esset, ad tam longae narrationis iter, mind Lámpásról, mind uti kölcségről kellene gondoskodnom, ha illy hoszsu historia ki beszélésének uttyára akar nek indulni. Légyen elég *Teke Balásról*, a *M. Köblöst*, *Szötelkét*, *Poklostelkét*, *Sz. Katolnát* 1495-ik Esztendő tájján birta, kezdenem és ő rolla Néhai *Horvát Clára* Lineáját egyedül le hoznom, több collateralis atyafiáról csak egy két szóval emlékeztvén.

Volt azért *Teke Balásnak* két Fia, *Lukács* és *János*; *Lukács* volt 1540-dik esztendő tájján előbb *Belső Szolnok*, azután *Doboka vármegyei Fő Ispán*, kinek *Barcsai Magdolna* Feleségétől löttek Gyermekai: 1. *Ferentz*, 2. *György*, 3. *Sándor*, 4. *János*, 5. *Anna*, 6. *Gáspár*, 7. *Borbára*.

*Fekete Ferentz Bátor*i Sigmund Fejedelem idejében Táblai Assessor, és *Báthori András* Cardinalis alatt, kire *Bátor*i Sigmund Erdély Ország Kormányát bizta vala, az fel ült Nemesség táborában Hadi bíró volt, mint ezt a Famileáról lévő régi Levelek tarttyák, és a *Bátor*i Sigmund akkori álhatatlan, s nyukhatatlanságai alatt, volt Ország bajoskodásiban, az országtól a Fejedelemhez s onnat meg vissza az országhoz fojtatott külömb külömb kövecségekre gyakran expediatott *Kendi Sándorral* együt, mint ezt hazánk nagy hitelű Historicussa *Wolfgangus Bethlenius* maga 'Historiajában de rebus Transylvanicis írja; volt ennek első Felesége *Sombori Borbára*, *Magyar Nagy Sombori Sombori János* Léánya, kitől löttek három Léányai, *Sofia*, *Kata* és *Magdolna Sofiának* két Férjétől, ugy mint *Boncz Nyiresi Dobai Györgytől*, és *Fejérvári István*tól származtanak a *Somlyai* és *Diosi* Familiák, a *Somlyaidól* valok *Rettegi István*, *Sigmund*, *György*, *Pataki Istvánné Rettegi Kristina* Aszszony; és *Kolosvári László*, *József*, és *Susánna Somai Gergelyné* Aszszony. Ismét *Viski*, *Pálffi*, és több szép házak. A *Diosiból* *Pataki István*, *Sándor* Uramék több Atyafiaival egyetemben, *Kait* vette volt Nagy *Iklodi Toldalagi György* de sine semine deficeált. *Magdolnát* pedig *Fodorotzki István*, kitől származtak *Bogdán*, *Ölvesi Balog* és *Zutori Atyafiak*, ugy *Gergely Kolosi* Uramék.

*Teke Ferentz*nek második Felesége volt *Cserényi Orsolya*, kivel atták volt a *Középfalvi* és *Arpástói* Jóságokat, kitől ismét löttek három Léányi *Borbára*, *Griseldis*, és *Anna*; *Borbára* Léánykorában deficiált, *Griseldist* vette volt Feleségül *Szigeti Bartos István*, kitől két Léánya *Szigeti Sofia*, kit eléb vett volt el Nagy *Dobai Spátsai Mihály*, annak utánna *Majtini András*, kit Török tolmácságáért, mellyel a Fejedelmek mellett abban az időben szolgált neveztek Török Deaknak, de egyiktől sem maradt Gyermek; *Annát* vette Feleségül *Véglai Horvát György*, ennek löttek négy Gyermekai *István*, *Ferentz*, *Clára* és *Susánna*; *István* deficiált, *Ferentz*nek *Pál Sofia*, *Tordai Pál Márton* Léánya Feleségétől löttek két Gyermekai, *Horvát*

László és Judit, Lászlónak voltak három Gyermekei, István, Gáspár és György uraimék; Horvát Juditot vette volt Er Szodorai Szodorai Sigmund Uram, kinek löttek három Gyermekei, György, Sámuel és Mária; Szodorai György Uramnak Gyermeke volt Tktes Nztes Szodorai Anna Aszszony, elébb Néhai Tktes Nztes Ketzeli Mihály Uram házas Társa, kitől származtak Tktes Nztes Ketzeli Fános, György és Sándor, mostan Ns. Doboka Vármegye érdemes Vice Ispánnya Uraimék ő Kegyelmeke, Szodorai Sámuel deficiált. Szodorai Mária-t vette vala Feleségül Tekintetes Nemzetes Kinosi Sigmund uram, kinek Gyermekei Éva, Dalyai Kandó Ferentzné Aszszonyom. Kinek Gyermekei Mária, Rettegi György Uramnak; Borbára Enyedi István Uramnak Házastársai; több Testvéreikkel egyetemben. Ismét Kinosi Anna, Néhai Váradi Balog Sigmund Uram Házastársai ki is deficiált, és Kinosi Borbára, Tktes Nztes Alsó Fános Uram Házastárs, kiknek gyermekei Alsó Ferentz Uram, Borbára Szénási Andrásné Aszszonyom és Kata Fejrvári Miklosné Aszszonyom. Horvát Györgynek mint említők lévén harmadik Gyermeke Clára, ezt vette volt, Néhai Pokafalvi Becski Sigmund Uram, kinek descendenseit már fellyebb a Becski fiu ág Famileában elő számláltam. Negyedik Gyermeke Horvát Györgynek Teke Annától volt Susánna. Ez ment volt elsőben férjhez Néhai Székely Kocsárdi Balog László Uramhoz, kinek löttek két fia, Gábor és László, kiktől idővel származtak az Petrityevit Horvát Succesorok; ment másodsor Horvát Susánna Nagy Dobai Decsei Bálint Uramhoz, kinek fia volt Decsei Sigmund Uram, ennek Decsei Bálint és Ferentz Uraimék, Decsei Bálint Uramnak pedig lett Gyermekei Néhai Mahuly Ilona Aszszonytól, mostan is életben lévő Tktes Nemzetes Decsei Sigmund és László Uraimék. Decsei Ferentz Uramnak volt egyetleny Léánya Decsei Rákhel Aszszony, Néhai Tktes Nztes Nagy Váradi Váradi Sigmund Uram Házastárs, kik deficiáltak.

Légyen ez elég a Teke Ferentz Lineájáról. Szolyunk már a Teke Ferentz több Testvéreiről is. Volt azért Teke Lukácsnak második gyermeke György; 3-dik Sándor; 4-dik Fános, kik minnyájan deficiáltak; 5-dik volt Borbára, Budosi Sido Balásné, ez is a Lugosi ágban deficiált; 6-dik Gáspár, ebből a Szt. Marioni Attyafiak ágaznak ki; 7-dik volt Anna, Tot Óri vagyis Tötöri Balásné, ennek volt Léánya Ersébeth, Gáspár Fánosné, ennek Léánya Magdolna Farnasi Ketzeli Istvánné, kinek Gyermekei voltak Ketzeli András, György, István, Fános Uraimék és Ketzeli Ersebeth Szucsáki Ferentzné Aszszonyom, ettől származtanak a mostan virágzó Fiu és Léány ágon Tktes Ketzeli Attyafiak.

Lehetne még a fellyebb említett Teke Balás második Fiának, ugyanemlített öreg Teke Fánosnak Line-

áját is rajzolni, és mint hogy csak két Léánya volt, ugy mint Magdolna és Kata, kiknek elsőjétől, ugy mint Magdolnától a Kertzezi, Zutori, Banga Attyafiaknak, a másodiktól peniglen ugy mint Katától, kit Nádoszi György vett volt el, az egész Tomori, mostan virágzó Tktes Nemes Kis Dobai Dobai alias Székely Famileaknak származását izról-izre le hozni, de kedvezvén az időnek, légyen elég azokat ennyiben illetni.

Ilyen szép uri, és Nemesi Famileákból lévén származása ez gyászos Koporsóban fekvő, Néhai Tktes Nemes és Nztes Pokafalvi Becski Miklos Uramnak, mivel eddig sokaktól talám nem tudatott, illő volt azt most utolsó tisztesség tétele alkalmatosságával, le rajzolni, talám az ide gyülekezett, urivéreinek, és minden szomorú halgatóinak sem szerzett kedvetlenséget cetera sue pertinentia addat orator!

Született pedig Becski Miklos Uram 1690-dik esztendőben, a mint maga halála előtt gyermekeinek mondotta, és tanult is Gyermek korában, a Kolosvári Nemes Reformatum Colle iumban, az ezen Seculumnak kezdetiben indult Rakotziana revolutioig, de a revolutio után mindenek fel háborodván, a tanítás is meg szűnt, melly szerint ő Klme is tanulását a mint kellett volna el nem végezhetette. Élt egyes életet 1738 esztendeig, akkor adván magát a Páros életre, vevén magának házas társul, Néhai Tktes Nztes Aranyas Rakosi Pálfi Gábor Ur és még életben lévő Murvai Ersébeth Aszszony szerelmes Léányát, Tktes, Nztes Pálfi Ersébeth Aszszonyt, ki is szerelmes édes férje hideg tetemei felett szívéig hatott keserűséggel könyveket hullat, kivel két hónap helylén 23 esztendőket, szép csendes egymást meg értésben töltvén, az el mult 1760-dik Siralmas esztendőben Karácson Havanak 18-ik napjára viradólag lelkét teremtő Istenének, a kitől vette volt, buzgó fohászokodások, és atyai szép intések s dispositioik tétele után szép csendesen meg adá, említett szerelmes Házastársának és rész szerint nevetlen árváinak el felejthetetlen szomorúságot hagyván. Löttenek pedig Néhai jó Urunk ő Klmeinek említett szerelmes házos társától 3 Fiai és 3 Léányai, kik közzül egyik fiát Lászlót, és két Léányát Mária-t és Kalárát előtte el bocsátván, még maradtanak két Fiai, ugy mint Becski Sigmund és Miklos és egy Léánykája Mária, kik is édes Anyukkal együt szerelmes Attyuk gyászos koporsója felett, mostan keseregnek.“

* * *

Végül pedig csak azt jegyzem meg, hogy az egykoru irat, melyet „Magának le irt Gergely Kolosi Josef” a család leveles ládjában van.

Köblös Zoltán.

Kamarási Almanach.

(Kämmerer-Almach. — Historischer Rückblick auf die Entwicklung der Kämmerer Würde. Zusammenstellung der kais. Kämmerherrn seit Carl V. bis zur Gegenwart. Die Geschichte der Landeserb-Kämmerer. Im Anhang die lebenden k. u. k. Kämmerer mit ihren Titel, Würden etc. und Domicil. Wien. Verlag des Käm. Alm. VI. Pfamgasse 8. 1903. 8° 522 1)

Rendkívül díszes kiállítású munka hagyta el a legközelebbi napokban a sajtót. Mint ezme is elárulja, kizárólag a kamarassággal foglalkozik, felölelvén ez intézménynek általános és részletes történetét s ennek keretében adja sorozatát azoknak, kik e méltóságot az intézmény felállítása óta mai napig elnyerték.

A mű hat részből áll, melyet előszó vezet be és függelék (a jelenleg élő kamarások névsora 1837—903.) zár be.

Idő rövidsége és helyszűke miatt csak általános-ságban vázolhatjuk a mű tartalmát, annak részleteire más alkalommal kívánunk kiterjeszkedni. Beltartalmára világot vetnek már a fejezetek címei is:

I. A kamarasság története a középkor végéig.

II. A kamarasság intézményének általános története I. Miksa császártól I. Ferdinándig.

III. A kamarasság intézményének különleges tör-

ténete az osztrák uralkodók alatt V. Károlytól I. Ferencz József-ig.

IV. A főkamárások.

V. A kamarási évkönyvek levéltári kivonata 1740—1903.

VI. Az örökös kamarási intézmény.

Az évkönyvekből vettük ki az alábbi sorozatot, mely az erdélyi kamarások neveit tünteti fel. Erre vonatkozólag csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy az Almanach nem követ szoros betűrendet, hanem az egyes betűcsoportokban a méltóság elnyerési idejét veszi irányadónak. 1740-ik évet megelőzőleg Erdélyből csak ketten nyerték el e méltóságot: *gróf Gyulai István* (1732.) és *báró Hallerstein József-Lipót* (1739.)

Az 1741-ik évtől kezdődőleg az Almanach által követett sorrendben adjuk a névsort:

1825. Br. Apor Lázár, † 1868.
 1853. " " Károly, † 1885.
 1854. " " Sándor, † 1868.
 1857. " " Géza, † 1886.
 1892. Antos Béla de Réty.
 1898. " János " "
 1741. Gr. Bethlen Gábor.
 1751. " " Miklós.
 1760. " " Ádám.
 " " Pál.
 1766. Br. Bánffy Mihály.
 1768. Gr. Bethlen Sándor.
 1770. Br. Bornemissza Károly.
 1771. Gr. Bánffy Dénes.
 Gr. Bethlen Farkas.
 1776. " " Pál.
 1779. " " József.
 1780. " " Samú.
 1790. " " László.
 1792. " " Ferencz.
 " " István-Gergely.
 1797. Gr. Bánffy György.
 1803. Br. " László.
 1804. Gr. Bethlen Pál.
 1805. " " Imre.
 1806. Gr. Bánffy József, † 1858.
 1808. Br. Bornemissza Lipót.
 1810. Barcsai László de N.-Barcsa.
 Br. Bánffy Farkas.
 Gr. Bethlen Lajos.
 1811. Gr. Bánffy Ferencz.
 1812. Béldi István de Uzon.
 Gr. Bethlen Ádám, † 1863.
 Br. Bánffy György.
 Gr. Bethlen Elek.
 " " Károly, † 1837.
 " " Pál.
 1814. " " János, † 1852.
 " " Ferencz ifj.
 " " József, † 1868.
 " " Sándor, † 1868.
 1816. Béldi László de Uzon.
 1817. Br. Bánffy László.
 1818. Gr. Bethlen József ifj.
 1821. " " Pál.
 1822. " " Lipót, † 1867.
 Gr. Béldi Ferencz.
 1827. Br. Bornemissza Pál.
 1829. Gr. Béldi György, † 1877.
 1830. Gr. Bethlen Ferencz, † 1852.
 1836. " " Domokos de Iktár, † 1866.
 1840. Gr. Bethlen Gergely.
 1841. Br. Bornemissza János, † 1894.
 1848. Boér Imre de N.-Berivoj, † 1859.

1852. Gr. Bethlen László ifj., † 1869.
 Br. Bánffy Miklós (gr. 1855.), † 1894.
 1856. Béldi Gergely de Uzon, † 1889.
 1865. Barcsai Elek de N.-Barcsa, † 1871.
 1881. Br. Bálintith József.
 1884. Br. Bornemissza Gábor.
 1888. Gr. Bethlen József (nem lett felavatva).
 1891. Br. Bornemissza Károly.
 1892. Gr. Bánffy György.
 Br. Bornemissza Tivadar.
 1893. Gr. Bethlen Balázs.
 Br. Bánffy Dezső.
 1894. " " Kázmér.
 " " Ferencz.
 Benedikty Béla.
 1897. Gr. Béldi Ferencz.
 1900. Barcsai Viktor de N.-Barcsa.
 1885. Cseh Marczel de Szt.-Katalna, † 1900.
 1894. Br. Czekelius Lajos de Rosenfeld.
 1874. Eperjesi Albert de Szászváros.
 1867. Földvári János de Tancs.
 1741. Gr. Gyulai István.
 1742. " " Ferencz-István.
 1744. " " Ferencz.
 1758. " " Ferencz.
 1760. " " Samú.
 1790. " " Samú.
 1791. " " Albert, † 1835.
 " " Ignác, † 1831.
 1792. " " István.
 " " Ferencz.
 1822. " " Ferencz, † 1868.
 1827. " " Lajos, † 1844.
 1828. " " Samú, 1886.
 1834. " " Albert, † 1868.
 1851. Gyujtó Károly de S.-Martonos, † 1885.
 1863. Gr. Gyulai Ignác-Rikárd, † 1873.
 1876. Gillyén Árpád de Borberek et N.-Enyed,
 † 1898.
 1888. Gyulai Rikárd Sarkantus de N.-Várad.
 1741. Br. Hallerstein József-Lipót.
 Gr. Haller Pál.
 Gr. Hallerstein Pál.
 1769. Gr. Haller Zsigmond.
 1770. Br. Henter Ferencz-Ferdinánd.
 1772. Gr. Haller Péter.
 " " József.
 1778. " " József.
 " " Antal.
 1805. " " Antal, † 1852.
 1808. Br. Henter Antal.
 Gr. Haller László, † 1837.
 " " János, † 1843.
 " " János, † 1847.
 1814. Br. " János-György.
 Gr. " László, † 1842.
 1821. " " Ferencz, † 1875.
 1831. Horváth-Toldi János de Széplak.
 1837. Gr. Haller Ignác, † 1870.
 1855. Gr. Horváth-Petrichevich Albert, † 1874.
 1859. Gr. Horváth-Toldi Lajos, † 1899.
 1884. Br. Huszár Károly.
 1892. " " Károly, † 1895.
 1899. " " Pál.
 1901. Horváth Dénes de Nagy-Várad.
 " " Mihály " "
 1808. Br. " Josika Miklós.
 1810. " " János.
 1814. " " Miklós.
 1828. " " Sámuel, † 1860.

1841. Br. Josika Lajos, † 1891.
 1852. " " János, † 1885.
 1867. Jósza Kornél de Nagy-Bánya, † 1899.
 1881. Br. Josika Gábor.
 1887. " " Sámuel.
 1741. Gr. Kornis Antal.
 Gr. Kemény László.
 1752. Br. Korda György.
 1762. Gr. Kornis Zsigmond.
 " " Mihály.
 Br. Kemény Simon.
 1764. Gr. " Farkas.
 1780. Br. Korda Ádám.
 Gr. Kornis Zsigmond.
 1792. Gr. Kemény László.
 1800. Br. " Samú.
 1802. " " Farkas.
 1808. " " Károly.
 1814. Gr. Kun József.
 Gr. Kornis Imre.
 Gr. Kemény Miklós.
 1816. " " Farkas, † 1830.
 1826. Gr. Kornis János, 1840.
 1889. Br. Kemény Kálmán.
 1890. " " István.
 1891. Kis Bálint de B.-Madaras.
 1902. Körösi István de M.-Péterlaka.
 1775. Gr. Lázár János.
 1810. " " István.
 " " József.
 1817. " " Pál.
 " " Benedek, † 1856.
 1741. Gr. Mikes István.
 1760. " " Antal.
 1762. " " István.
 1806. " " János-György.
 Br. Miske József, † 1855.
 1816. Gr. Mikes Antal.
 1817. Gr. Mikó István.
 1820. Melczer Ignác de Kelemes, † 1868.
 1847. Br. Miske Imre, † 1885.
 1862. Mara N. de F.-Szálláspatak (1868-ig).
 1871. Melczer István de Kelemes, † 1896.
 1872. " Béla " "
 1881. Maurer Mihály de Ürmös.
 1884. Máriaffi Dániel de Maksa.
 1888. Gr. Mikes Miklós, † 1895.
 1893. " " Kelemen.
 1896. Magyar-Kósa Albert de N.-Sarló.
 1897. Melczer László de Kelemes.
 " Géza " "
 1898. Magyar-Kósa István de N.-Sarló.
 1899. Medve Zoltán de Dálnok.
 1766. Gr. Nemes János.
 1772. Br. Naláczai Károly.
 1803. Gr. Nemes Ádám.
 1812. Br. Naláczai József ifj., † 1836.
 1815. Gr. Nemes János Nep., † 1868.
 1828. Nagy Benedek, de F.-Bükk, † 1835.
 1841. Gr. (!) Nopcsa Ferencz.
 1848. Gr. Nemes Ábrahám, † 1868.
 1855. " " Vincze, † 1896.
 1878. Br. Nopcsa Elek.
 1806. Gr. Petki János Nep.
 1810. " " József.
 1857. Péchi Ferencz de P.-Ujfalu.
 1888. " András " "
 1889. " Elemér " "
 1899. Pótsa József de Hatolyka, † 1903.
 1750. Gr. Rhédei János.
 1800. Gr. Rhédei Ádám.
 1802. " " Lajos.
 1808. " " László.
 " " Mihály.
 1815. Récsei Ádám de Récse, † 1852.
 1885. Br. Rauber Gyula.
 1790. Br. Szentkereszti Zsigmond.
 1814. Székely Mihály de Kilyén.
 1836. Sombori Sándor de M.-N.-Zsombor (1852-ig)
 1857. Szeredai Antal, † 1874.
 1888. Sándor László de Csikszent-Domokos.
 1891. Szeredai Aladár de Szent-Háromság.
 1899. Sándor Árpád de Csikszent-Domokos.
 1903. Szabó József de Csikszent-Márton.
 1744. Gr. Teleki László.
 " " Mihály.
 1760. " " Pál.
 " " Károly.
 1764. " " József.
 " " Ádám.
 Gr. Toroczkai Zsigmond.
 1766. Gr. Teleki Samú.
 1771. " " Ferencz.
 1773. " " Lajos.
 1775. Gr. Toldi Zsigmond.
 Gr. Toldalagi László.
 1790. Gr. Teleki Samú.
 1796. " " Domokos.
 1804. " " József.
 1808. " " József.
 Gr. Toroczkai Pál.
 Gr. Teleki Mihály.
 1810. " " Ferencz ifj.
 " " Ferencz id., † 1853.
 1812. " " Pál.
 1815. " " Ferencz.
 1816. " " József ifj.
 " " Ádám, † 1852.
 1817. " " János (1854-ig).
 1846. " " Miklós.
 1850. Gr. Toldalagi Ferencz, † 1865.
 1853. " " Viktor, † 1884.
 1858. Gr. Teleki Gusztáv, † 1888.
 1890. Ugron István de Ábrahámfalva.
 1741. Br. Wesselényi Ferencz.
 1767. Gr. " Farkas.
 1775. Br. " Miklós.
 Gr. Wass Dániel.
 1801. " " Samú.
 1804. Br. Wesselényi István.
 1808. " " József.
 1816. " " Farkas, † 1852.
 1821. Gr. Wass Imre, † 1868.
 1836. Br. Wesselényi Ferencz, † 1890.
 1883. Gr. Wass Ármin.
 " " Olivér.
 Lov(!) " Zsigmond de Czege, † 1896. Páris.
 1884. Vajna Albert de Páva.
 1888. " Tamás " " † 1901.
 1893. Vita Ödön de Disznajó.
 Br. Wildburg Aladár.
 1892. Zeyk József de Zeykfalva.

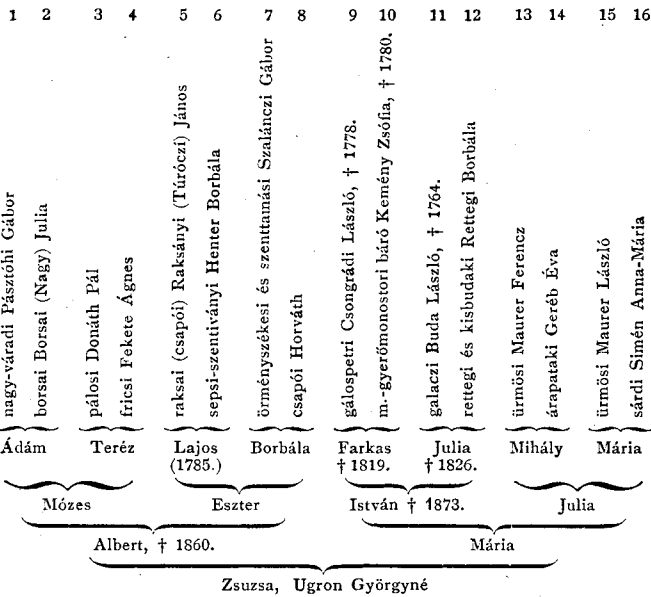
A könyvet több színes műmelléklet díszíti; benne találjuk az aranykulcs változott alakját valamennyi uralkodó idejében, a kamarási díszöltönyt és a katonai egyenruhához alkalmazott jelvényt. A címlap előtt van a legidősebb élő es. és kir. kamarás: gr. Podstatzky Gusztáv arczképe.

Ö s f á k.

— Összeállította: Gy. R. —

XXVIII.

nagy-váradi Pásztóhi Zsuzsa, Ugron Györgyné leszármazása.

1. A nagy-váradi Pásztóhi cs.

Források: K. 260. — N. I. IX. 137. és 842. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Nemeslevél (címeres-), kelt 1641. IV. 23-án, nyerte Pásztóhi Ferencz. (N. I.)

Földterhermentesítési kárpótlást nyertek: Ferencz, neje báró Bánffi Polixena: Királyfalva. (Kük. vm.)

Róza: Abosfalva, Laczkód, Bábahalma. (Kük. vm.)

Gábor, neje Miksa Mária: Hadrév, Maros-Kecze (Kük. vm.); Ördögkút, Csömörlő, Milvány, Meszes-Szentgyörgy, Pósa, Vaskapú, Ugrucz (Dob. vm.); Berce, Kis-Petri, Középlak, Oláh-Nádas, Tamásfalva (Kol. vm.)

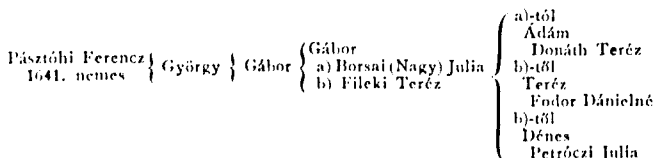
Zsuzsa, Bartha Sándorné: Ördögkút, Daal, Csömörlő, Milvány, Meszes-Szentgyörgy, Pósa, Vaskapú, Ugrucz (Dob. vm.); Berce, Kis-Petri, Középlak, O.-Nádas és Tamásfalva (Kol. vm.)

Albert: Bábahalma, Kis-Szöllös (Kük. vm.); Csömörlő, Milvány, Meszes-Szentgyörgy, Pósa, Vaskapú, Ugrucz (Dob. vm.); Berce, Kis-Petri, Középlak, Oláh-Nádas, Tamásfalva (Kol. vm.)

Eszter, Potyó Pálné: Csömörlő, Milvány, Meszes-Szentgyörgy, Pósa, Vaskapú, Ugrucz (Dob. vm.); Berce, Kis-Petri, Középlak, O.-Nádas és Tamásfalva (Kol. vm.)

Elekörökösci, Lőrincz és Anna: Sövényfalva (Kük. vm.)
József: Nagy-Cserged (A.-Fej. vm.) nevű községekben volt birtok után.

Czímer: Kék pajzsban balra fordult, bal lábán térdeplő emberi alak mindkét kezével vas-horgonyt tart teste előtt függőlegesen. — Sisakdisz: vas-horgony. — Takarók: Kékarany-pirosezüst. (P)

2. A borsai Borsai (Nagy) cs. Lásd I. 16. alatt.

borsai Nagy Ádám	{	Zsigmond
m.-nagyzsombori Sombori Klára		Krisztina
		Ágnes
		Julia, Pásztóhi Gáborné

3. A pálosi Donáth cs. Pálmay szerint a pálosi, nyujtói, teleki, leményi, borosnyói és nagy-ajtai Donáthok egy közös törzsből erednek.

Források: K. 77. — N. I. III. 360. és 361. — Pál. II. S. ung. A. — S. sbbg. A. — Sz. Olt. — Skk. K. S. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Donatió, kelt Torda, 1567. III. 5-én, II. János királytól Telken 4 ház jobbágyra Donáth Márton és István részére. (Sz. Olt. II. 361. sz.)

1602. VIII. 1-én hűségi esküt tesznek: leményi Donáth Ferencz; teleki Donáth György, Imre és János; nagyborosnyói Donáth János és nyujtói Donáth István, mindnyájan nemes emberek. (Sz. Olt. V. 1029. sz. 185, 187, 199, 201. és 219. l.)

Donatió Felső-Torján, Hidvégen, Markosfalván, Szo-tyoron és az Alsó-Fejér megyei falvakban, melyek a Székely Mózzal tartott Apóroktól confiskáltak és killyéni Nemes Mihály magvaszakadtával a kincstárra szálltak teleki Donáth György részére Bástá Cyörgytől 1603. X. 8-án. (Kelt az almaszegi táborban.) (Sz. Olt. IV. 767. sz.)

István 1635-ben mint nemes lustrál N.-Ajtán. (N. I.) Nemeslevél (címeres), kelt Gyulafejérvár, 1650. IV. 5-én, Rákóczi Györgytől nyerte nagyborosnyói Donáth Pál. (S. kk. — Orsz. It. — Gy. k. 25. Lib. Reg. 142.)

Igazolták e cs. nemességét rétyi Antos Béla és pávai Vajna Tamás a kamarási méltóság elnyerése alkalmával.

NB. Lásd még Sz. Olt. IV. 884. sz. (Donáth György 1694. Miklósvársz. vicekirálybírája.) — IV. 877. sz. (Donáth László, birtokos N.-Ajtán 1684-ben.) — IV. 670. sz. (teleki Donáth Mihály egyezsége a léczfalvi lakosokkal 1537-ben.) — VI. 1162. sz. (teleki Donáth Pál.) — V. 1116. sz. (Donáth György, háromszéki királybíró, 1611-ben.) — VII. 1383. sz. (n.-ajtai Donáth György 1700-ban földet cserél.) — VII. 1383. sz. (n.-ajtai Donáth László birtokos N.-Ajtán 1700.) — VII. 1383. sz. (n.-ajtai Donáth Mihály 1700.)

Földterhermentesítési kárpótlást nyertek: Sándor, neje br. Bánffi Ágnes: Királyfalva (Kük. vm.); M.-Bénye, K.-Iklód, Szpin, Szancsal, M.-Gy.-Monos-tor, O.-Bikal, O.-Gy.-Monos-tor, Sztána, Roska (Prädium) (Kol. vm.); Bacza, Csicsó-Mihályfalva, F.-Orbó (A.-Fej. vm.); Spring, Drassó, Vingárd, Gergelyfája (A.-Fej. vm.); Gyalakuta, Szereda-Szentanna (Mrs. sz.)

Zsuzsa (Boérné), József és Donáthné, Boér Erzsébet: Szénaverős (Kük. vm.)

Teréz (Csiszézné): Széplak, Sárd (Kük. vm.); Pálos, Moha, Héjjasfalva (F.-Fej. vm.)

Farkas: Gyulás, O.-Kocsárd, Széplak, K.-Szöllös, N.-Cserged, F.-Kápolna (Kük. vm.); Kis-Nyulas, Mező-Szentmárton (Kol. vm.), Sárd, Szentlőrincz (Mrs. sz.)

Kata, Frenius Mihályné: Szász-Vesződ, Hidegviz, Szász-Péterfalva, Saldorf, Isztina (F.-Fej. vm.);

Széplak, Kis-Szöllös, N.-Cserged, F.-Kápolna (Kük. vm.); Kis-Nyulas, Mező-Szentmárton (Kol. vm.); Sárd, Szentlőrincz (Mrs. sz.)

Sándor és Anna (Fekete Ferenczné): Széplak, K.-Szöllös, Nagy-Cserged, Felső-Kápolna (Kük. vm.); Kis-Nyulas, Mező-Szentmárton (Kol. vm.); Sárd, Szentlőrincz (Mrs. sz.)

Czeczilia (Kolosi Józsefné), Józefa (Isákné), Anna, Polixena, Vilmos és Lajos: Kövesd, Vecserd (F.-Fej. vm.) nevű községekben volt birtok után.

Czímer (n.-ajtai és pálosi ág): Lásd S. sbbg. A. 87. táb.

NB. Czímerpecsét található Pest vm. ltban. „Acta Nobil. ex 1801. Nro. 1240.“ jelzet alatt.

Donáth Ferencz 1490.	Márton, don. 1567.	1510.	Mihály, 1537.	de Telek	Nyújtódon	István, don. 1567.	de Nyújtód, 1602	János de Borosnyó, 1602.	Ferencz de (Leményi?) 1602.	György, kbró, don. 1603.	István {ust. 1635	Imre, 1602.	János, 1602.	Fal de Borosnyó, némes 1650.

nyújtódi Donáth Farkas sarkadi Türi Mária	Zsuzsa {	pálóczy Horváth János	Horváth Teréz {	rétyi Antos Ferenczné	Antos Józ. {	Vajna Anna

pálosi Donáth Pál fricsi Fekete Ágnes	Teréz, Pásztóhi Ádám Julia Kenderesi Mihály	Kenderesi Klára {	pávai Vajna István	Vajna István {	Kispál Krisztina

4. *A fricsi Fekete cs.* Állítólag Lengyelországból származott be Szapolyai alatt.

Források: K. 85. — N. I. IV. 146. — S. sbbg. A. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Igazolták e cs. nemességét pávai Vajna Tamás, bethleni gr. Bethlen István, uzoni gr. Béli Ferencz és maksai Máriaffi Gábor-Lajos a kamarási méltóság elnyerése alkalmával.

Földtehermentesítési kárpótlást nyertek: Károlina (Rosnyai Istvánné): Oláh-Kocsárd (Kük. vm.); Sajó-Szentandrás (Dob. vm.); Somkerék, A.-Egres, Kocs, O.-Németi, M.-Nemegye, Luska (B.-Szol. vm.)

Klára (dátosi Makó Mártonné): Báton, Csaba-Újfalu, Omlás-Allja (Malucz), Sajó-Udvarhely, Tóhát, Kocs, Virágosberek, Oláh-Németi, Priszlop, O.-Nemegye, Luska, Borleásza (B.-Szoln.); Mező-Nagy-Csán, Peterd (Torda vm.); Sajó-Szentandrás (Dob. vm.)

László: Nagy-Csán, Kis-Oklos, Nagy-Lupsa, Szász-Vincze (Torda vm.); Szentjakab (Dob. vm.); Sajó-Udvarhely, Priszlop, Luska, M.-Nemegye, O.-Nemegye, Tohát, Kocs, Magosmart, Virágosberek, Csépán, Borleásza, Báton (B.-Szoln. vm.)

Lajos; Sövényfalva (Kük. vm.); Paczalka (A.-Fej. vm.); Nagy-Lupsa, Szász-Vincze (Torda vm.)

Ferencz: Medvés (A.-Fej. vm.); Sövényfalva (Kük. vm.) Herczeg Francziska (Fekete Lajosné?) Paczalka (A.-Fej. vm.)

Ferencz és neje pálosi Donáth Anna: Széplak, Kis-Szöllös (Kük. vm.); Nagy-Cserged, Felső-Kápolna (Kük. vm.) Kis-Nyulas, Mező-Szentmárton (Kol. vm.) Sárd, Szentlőrincz (Mrs. sz.) nevű községekben volt birtok után.

Czímer: Lásd S. sbbg. A. 94. táb.

NB. A szarvas arany, a takarók: kékarany-piros-czüst.

Fekete Lőrincz 1626—53,	Péter {	1664.	István {	Ágnes {	Donáth Pál {	Donáth Julia {	Kenderesi Mihály {	Kenderesi Klára {	Vajna István {

Fekete Péter 1664.	Péter {	Samu {	Lajos n.-várad {	Horváth Ágnes * {	Klára {	g. Bethlen Samu de Beth.

Fekete Péter 1664.	Péter {	Samu {	Lajos {	Klára {	g. Bethlen Samu de Bethlen	g. Bethlen Klára {	g. Bethlen Lajos

gr. Bethlen Alojzia maksai Máriaffi Albert	gr. Bethlen Emma gr. Béli Ákos
---	-----------------------------------

Máriaffi Gábor-Lajos cs. és k. kamarás	gr. Béli Ferencz cs. és k. kamarás
---	---------------------------------------

5. *A raksai (csapói) Raksányi (Túróczi) cs.* Irták magukat Búzás-Besenyőről is.

Források: N. I. IX. 621 és 849, XI. 189 és 362. — U. N. I. — K. S. — Sz. Olt. — S. ung. A. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Túrócz vm. egyik legrégebbi családja, melynek egy ága Erdélybe szakadván, eredeti helyéről Túróczi nevet viselt.

Birtak a Küküllő megyei Csapón, innen vették előnevüket.

Rekse fia Mikse rokonaival Drahen, Miklós, Herch, Ruthen és Urbán nevezetűekkel együtt nemességre emeltettek IV. László király által 1280-ban. (N. I.)

1340-ben Károly király Raksa földjét (a cs. ősi birtokát Drahen fiának Micknek és Gál fiának Damiánnak és több atyafiának ujjlag átadja. (N. I.) 1388-ban Zsigmond királytól a cs. Raksa-földről osztályos ítéletlevelet nyer. (N. I.)

E három rendbeli levelet Raksai Istvánnak fia Gergely és Jánosnak fia István 1391-ben a Bebek országbíró által véghezvitt Túrócz megyei birtokjog vizsgálatkor felmutatta. (N. I.)

Miklós (1436.) és testvérei Antal, Lukács, János és Margit, Albert királytól Túrócz megyei Lipócz helysége adományt kaptak. (N. I.)

Raksányi János Nógrád vmbe költözvén, 1731-ben Túrócz vmtől nemesi bizonyítványt nyert.

csapói nemes vitélő Turóczi János, ki a Rákóczi Józseffel való összeköttetés gyanuja miatt fogva volt a főkormányzéseknek Medgyesen, 1739. I. 16-án kelt Csikszékhez intézett rendelete folytán szabadon bocsátott. (Sz. Oklt. VII. 1610. sz.)

1750-ben Bakabányán lakott Raksányiak kaptak Túrócz vm.-től nemesi bizonyítványt. (N. I.)

Az 1754—55-ik évi nemesi összeírásakor Hont vm.-ben a nemesek sorában Raksányi (de eadem) Mihály lett felvéve. (U. N. I. II. 159.)

1770-ben Raksányi András, Sámuel és Lajos Erdélyben lakozók vettek ki Túrócz vm.-től nemesi bizonyítványt. (N. I.)

1777-ben Abauj vm.-ben lakó Raksányi Péter kapott Túrócz vm.-től nemesi bizonyítványt, mely szerint atyja Gábor, nagyatyja id. Gábor, ósatyja pedig Tamás volt. (N. I.)

Raksányi Zakariás nemessége Túrócz vm. bizonyítványa alapján kihirdetett Pest vm.-ben 1826-ban; József bizonyítványt kap Pest vm.-től 1827-

* A kamarási táblán Petrichevich-Horváth Ágnes van kimutatva.

ben. (K. S. Pest vm. It. N. L. II. 335. Acta Nobil. ex 1827. Nro. 3621.)

NB. Lásd még egy az Orsz. It.-ban őrzött és egy Raksányi cs.-ra vonatkozó okmányt 1666-ból. Gy. k. Divers. Cista II. fasc. 5. Nro. 1—3. jelzet alatt.

NB. N. I. XI. 362. lapján említett Túróczy cs. nem tartozik ide. Pálmai szerint ez a Jeszenszki cs.-nak egy ága és Kézdivásárhelyről írja magát.

Földtehermentesítési kárpótlást nyertek: Raksányiné, Kozma Károlina: Petenye, Szereden, O.-Keczel (Krasz. vm.); Csapó (Kük. vm.); M.-Pete, M.-Kapus (Torda vm.)

György: Búzás-Besenyő (Kük. vm.); Báton (B.-Szolnok vm.); O.-Dellő (Torda vm.)

Felszegi Ágnes, Túrócziné: Búzás-Besenyő, Bord, Gyulás, Harangláb (Kük. vm.)

Józefa: Algyógy, Nyirmező, Bakonya (Huny. vm.)

Sámuel özvegye: Búzás-Besenyő (Kük. vm.)

Pál: N.-Cserged, Laczkod, Somostelke (Kük. vm.)

Pál: Detreheim (Krasz. vm.) nevű községekben volt birtok után.

Czímer: Lásd S. ung. A. 383. táb.

Czímerpecsét található Pest. vm. It.-ban. Polg. Perek fasc. 167. Nro. 94. és fasc. 176. Nro. 29. jelzet alatt.

Túróczi (Raksányi) János de Csapó (János kéméri Tordai Zsuzsa (előbb Köpeczi Péterné) } pókai Pókai Anna Csapón } János, 1738—73. s.-szentiványi Henter Borbála

6. A sepsi-szentiványi Henter család. Lásd XXVII. 3. alatt.

Földtehermentesítési kárpótlást nyertek: Farkas örökösei: Szokoly (Kolvm.); Noszoly, Czente, Szombatelke (Dob. vm.); Runksor, F.-Boj, Tataresd (Huny. vm.); Lodormány (Kük. vm.)

Róza, Bágya Ferenczné: Kitid (Huny. vm.)

Anna, báró Rákovszki Mártonné: Alparét, Szilágytő, Zaprócz, Mikeháza, Csicsó-Hagymás, Al-Ör, Al-Kosály, Fel-Kosály, Kapjon, Szelecske, Dalmár, Kálna (B.-Szoln. vm.); Makó, Inaktelke (Kol. vm.)

Józefa (bárónő), Dessewffi Mihályné: Pálos (F.-Fej. vm.); Alparét, Szilágytő, Zaprócz, Mikeháza, Csicsó-Hagymás, Al-Ör, Al-Kosály, Fel-Kosály, Kapjon, Szelecske, Dalmár, Kálna (B.-Szoln. vm.)

Makó, Inaktelke, Vajola (Kol. vm.); Papolcz, Körös (Háromsz. vm.)

Bydeskuti Polixena, Henter Jánosné: Szász-Nádas, Zágor (Kük. vm.); Fel-Gezes, Mártontelke (F.-Fejér vm.)

János: Peselnek (F.-Fej. vm.)

hilibi Gál Anna, báró Henter Józsefné: Széplak, Kis-Szöllös (Kük. vm.); N.-Cserged, F.-Kápolna (Kük. vm.); Kis-Nyulas, Mező-Szentmárton (Kol. vm.); Sárd, Szentlőrincz (Mrs. sz.)

hilibi Gál Károlina (Anna), Henter (Gézáné?): Szpin (Kük. vm.); Bürkös (F.-Fej. vm.)

Anna (bárónő), báró Luzenski Jánosné: Vármező (Dob. vm.)

József: Sz.-Demeter, Székely-Szállás, M.-Zsákod, Csöbbs (Udv. sz.); O.-Zsákod, Pipe, N.-Kend, Szénaverős, Deéfalva, M.-Sáros, Szász-Nádas, Balástelke, Domáld (Kük. vm.); Fel-Gezes, Al-Gezes (F.-Fej. vm.)

Sándor: Bábahalma (Kük. vm.)

József (báró): Zaproc, Szóváros, O.-Bogáta, Dobrosina, Gosztilla, Dalmár (B.-Szoln. vm.); Pánczél-Cseh, Fűzes-Szentpéter (Dob. vm.); Ménáság, Csik-Tusnád (Csik sz.); M.-Zsákod, Sz.-Szállás, Bordos, Szentdemeter (Udv. sz.); Kelemtelke,

Szabad (Mrs sz.); Balavására, Egrestő, Kis-Kend, Nagy-Kend, Zágor, O.-Zsákod (Kük. vm.); Moha (F.-Fej. vm.)

Kászoni Krisztina, Henter Farkasné: Oláh-Gyéres (Kol. vm.)

Sándor Zsuzsa, Henter Józsefné: Árapatak (Felső-Fej. vm.)

Dávid: Szász-Fülpös (Kol. vm.) nevű községekben volt birtok után.

Henter Dénes { Boldizsár { Benedek { de S.-Szentivány, 1635. { Ferencz, 1704. { Mikos Erze

Adám { József { Daczó Anna { Borbála { a) Raksányi János b) Zeyk Mózes

7. Az örményszékesi és szenttamási Szalánczi cs.

Források: K. 261. — N. I. X. 459. — Pál. I. — B. Deák: Béli Pál. — Gr. Lázár M.: Erdély főispánjai. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Állítólag a Chak nemzetségből erednek és Magyarországból, hol Ugocsa megyében is vannak Szaláncziak, szakadtak Erdélybe. Itt már a XV. sz. közepén virágzott a cs.

branyicskai és szenttamási Szalánczi László 1568-ban Fejér-, 1591-ben Zaránd várm.-nek főispánja, Báthori Kristóftól birtokokat nyert inscriptionaliter Zaránd megyében. 1591-ben Báthori Zsigmond örökösön adományozza neki e zálogban birt jószágokat.

István Udvarhelyszékben szerepelt, ő nyerte a Székely Mózes-féle szentmiklósi és siménfalvi jószágokat.

Igazolták e család nemességét szászvárosi és tóti Eperjesi Albert és pávai Vajna Tamás a kamarási méltóság elnyerése alkalmával.

Földtehermentesítési kárpótlást nyertek: özv. Szaláncziné, Benkő Mária: Örményszékes (A.-Fej. vm.)

Szaláncziné, Csipkés Károlina: Toplicza (Huny. vm.); Brád (Zar. vm.)

Julia, Csizsér Lajosné: Örményszékes (A.-Fej. vm.)

Özv. Szalánczi Lászlóné, Ersek Teréz: Örményszékes (A.-Fej. vm.)

Polixena, Incze Györgyné: Erdő-Szengyel (Torda vm.); Örményszékes (A.-Fej. vm.); Idecspataka (Torda vm.); Hétúr (Kük. vm.)

Eszter, Katonai Gáborné: Alsó-Szovát (Kük. vm.)

Mária, Komárominé: Mikeszása (Kük. vm.)

Szaláncziné, Nopcsa Anna: Baczalár, Gonczága, Jovaltsel, Pokolvaltset, Kraguis, Felső-Szivás (Huny. vm.)

Elek, Mózes és Olivér; Baczalár, Gonczága, Jovaltsel, Pokolvaltset, Kraguis, F.-Szilvás, Poklisa, K.-Pestény, Klopótiva, Uncukfalva, N.- és K.-Osztó, Várhely, Brázova, Galacz, Rekettyefalva, Livadzény, Nyiresfalva, Fűzesd, Bánpataka, Kéménd (Huny. vm.)

Zsuzsa, Pálffiné: Baczalár, Pokolvaltset, Bosorod, Gonczága, Kovrágy, Ó-Brette, Jovaltsel, K.-Oklos, Lúdesd, F.-Nádasd, Szohodol, Bunyilla (Huny. vm.); Maros-Bogát (Torda vm.) és Paczalka (A.-Fej. vm.)

Szalánczi Istvánné, Szalánczi Jusztina: Örményszékes (A.-Fej. vm.); Maros-Bogát (Torda vm.) és Paczalka (A.-Fej. vm.)

Elek: Örményszékes (A.-Fej. vm.)

Miklós: Lunka (Kük. vm.); Örményszékes (Alsó-Fejér vm.)

József és neje Vita Zsuzsa: Oláh-Sályi, O.-Kocsárd,

Laczkód, Csüdötke, Gálfalva (Kük. vm.); Örményszékes (A.-Fej. vm.)

Ferencz (M.-Vásárhelyről): Örményszékes (A.-Fej.)

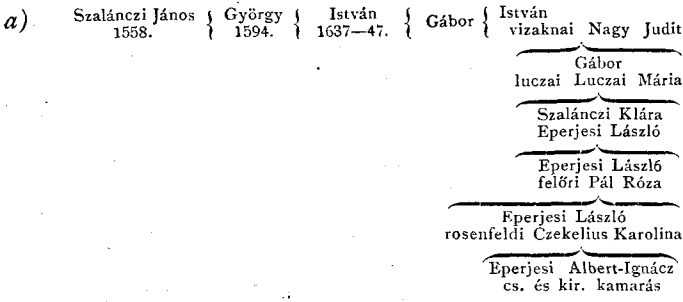
Sámuel: Örményszékes (A.-Fejér vm.); Hidegviz, Mihályfalva, Sz.-Vesződ (F.-Fej. vm.)

Kristóf és neje Szalánczi Anna: Mikeszásza (Kük. vm.); O.-Bogát, Örményszékes (A.-Fejér vm.); Hidegviz, Mihályfalva, Sz.-Vesződ (F.-Fej. vm.) nevü falvakban volt birtok után.

Czímer: Kék pajzsban arany koronából kinövő orosz-lán felemelt jobbában görbe kardot tart.

Sisakdísz: nincs. — Takaró: Kékarany-pirosezüst.

Leszármazás talán így:

b) Gábor (alán a Gábor és Luczai Mária fia csapói Horváth (Borbála?) { Teréz, Jeddi Pálné Borbála(?) csapói Raksányi Lajosné, 1785.

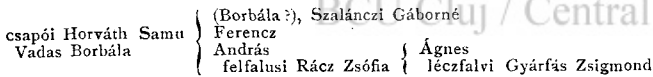
8. A csapói Horváth cs.

Források: Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Tudomásunk nincs.

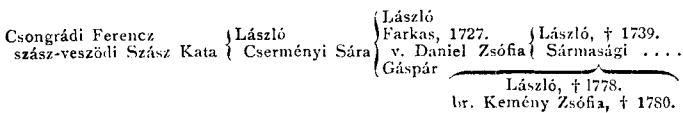
Czímert nem ismerjük.

Leszármazás:

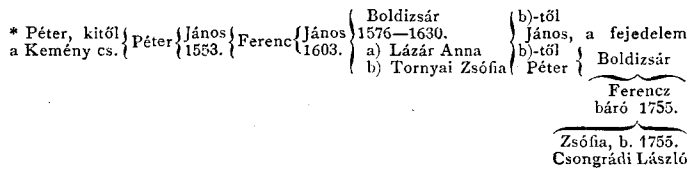
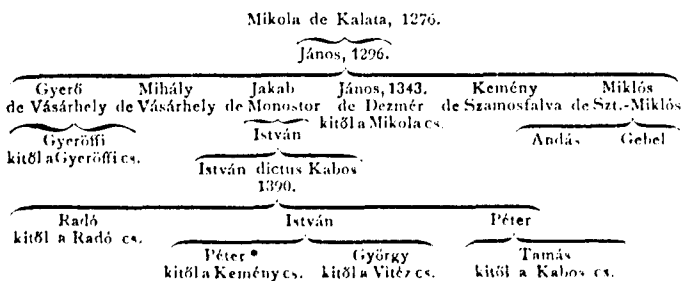
9. A gálospetri Csongrádi cs. Lásd XI. 6. alatt

Földtehermentesítési kárpótlást nyertek: Dániel örökösei: a) István: Keszlér (Kük. vm.); Sz.-Vesződ, Isztina, Mihályfalva, Hidegviz, A.-Gezes (F.-Fej. vm.); Ohába (A.-Fej. vm.) b) Miklós: Korneczel, Nucséd (F.-Fejér vm.); Ohába (A.-Fejér vm.); c) Csongrádi Farkasné, Gyulai Julia: Móha, Kornecsel, Nucséd, A.-Gezes (F.-Fej. vm.) és mindhárman még: Gonczága, Baczalár, Macsó, Jovalt-sel, Sztrigy-Ohába, Livadzény, Hobitsény, Felső-Urikán, Füzesd, Nyiresfalva, Reketyefalva, F.-Farkadin, Gauricza (Huny vm.); Pestre (Zar. vm.) nevü falvakban volt birtok után.

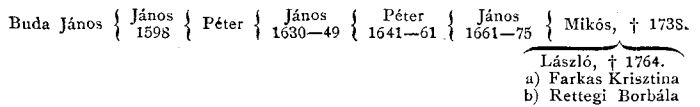

10. A magyar-gyerőmonostori Kemény cs. Lásd VII. 8. alatt.

Pótlék: Puscariu szerint az oláh eredetü Gyerőffi, Kemény, Kabos, Mikola, Radó, Tamásfalvi stb. családok közös törzsükből így származnak:

11. A galaczi Buda cs. Lásd XIV. 5. alatt.

Földtehermentesítési kárpótlást nyertek: Elek (neje Bálint Anna): Kákova, Láz, Limba (A.-Fej. vm.); Bosorod, Baczalár, Russ, Sztrigy-Ohába, Sztrigy-Szentgyörgy, Válya, Petrosény-Dilsa, Jovalsel, O.-Bretteye, Gonczága, Pokolvalt-sel, A.-Nádasd, Sztrigy-Szentgyörgy, Bácsi, Dumbravicza (Huny.) Elekné, Bálint Anna ugyanott és még Livadzény, Silly-Vajdei (Huny. vm.); Sárd (A.-Fej. vm.) Ödön, Károly és Ádám ugyanott, hol Elek és Bálint Anna.

László: Sztrigy-Szentgyörgy, Válya, Gonczága (Huny.)

János: Sztrigy-Szentgyörgy-Válya (Huny. vm.)

Ignáczné, Ortner Károlina és fia József: Bunyilla, Erdőhát (Huny. vm.)

Fia Imre: ugyanott és Russ, Sztrigy-Ohába, Sztrigy-Szentgyörgy, Válya, Borbátviz, Petrosz, Petrosény-Dilsa, Livadzény, Petrilla, F.-Nádasd, Galacz, Rusor, Füzesd, Hobitsény, F.-Urikány (Huny. vm.)

Péter és Sándor: Sztrigy-Szentgyörgy, Kitid, Bosorod, Sztrigy-Szentgyörgy, Válya, Pokolvalt-sel, Sztrigy-Ohába, Galacz, Petrosény-Dilsa, Petrosz, Füzesd (Huny. vm.)

Id. Miklós: Rusor, Galacz, Füzesd, Puj, Borbátviz, Urik, Hobicza, Farkaspataka, Petrosz, Petrosény-Dilsa, Livadzény, Lupény, F.-Urikány (Huny. vm.)

Buda . . . né, Jári Ágnes: Serél, Rusor (Huny. vm.)

Venczelné, Makrai Klára: Pestre, Pogyile, Szkrofa (Zar. vm.); Mgy.-Sárd (Kol. vm.); Russ, Baczalár, Kitid, Sztrigy-Ohába, N.-Denk, N.-Toti, Sztrigy-Szentgyörgy, Válya (Huny. vm.)

Czezcilia (Réceiné): Mgy.-Igen, Sárd (A.-Fej. vm.); Pojána, Boos-Groos, Szohodol, Bunyilla (Huny.)

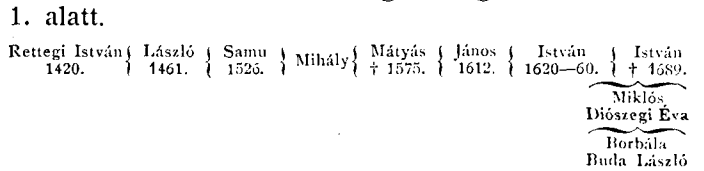
Lászlóné, Palkó Róza: Telek (Huny. vm.)

Emerentia (Makrainé): Közép-Almás, Tekerő, Vaja, Pojána, Válya-Jepi (Huny. vm.)

Buda . . . né, Kósa Kata: Balavására, Egrestő, Szénaverős (Kük. vm.)

Pál örökösei, Buda Erzsébet és Julia: Vámos-Udvarhely, Adámos (Kük. vm.)

12. A kis-budaki és rettegi Rettegi cs. Lásd VIII.

Földtehermentesítési kárpótlást nyertek: Samuné, Bydeskuti Anna: Petenye, Récese (Krasz. vm.); A.-Szopor, F.-Szopor (K.-Szoln. vm.)

Józscfné, Draveccki Károlina: Hidalmás, Milvány (Dob. vm.)

Anna (Jenciné): Demeterpataka, Al-Maros-Váradja (A.-Fej. vm.)

Róza (Kozmáné): Bábahalma (Kük. vm.); Kis-Budak (Dob. vm.)

Rettegi . . . né, Szabó Julia: Nyirmező (Huny. vm.)

Ifj. Sándor: Mező-Sályi (Torda vm.); Al-Szőcs (B.-Szoln. vm.); Mgy.-Fodorháza, Solyomkő (Dob. vm.)

Samu: Magyar-Köblös (Dob. vm.)
 László: Mgy.-Palatka (Kol. vm.); M.-Koppánd (Alsó-Fejér vm.)
 Miklós: Apahida (Kol. vm.); M.-Koppánd (F.-Fej. vm.)
 Mihály: Mgy.-Pete, Apahida, Keleczel, Sárvasár, Tamásfalva (Kol. vm.); M.-Koppánd (A.-Fej. vm.)
 György: Röd (Kol. vm.); M.-Koppánd (A.-Fej. vm.)
 Mihályné, Veres Judit: Ugrucz, A.-Esküllő, Magyar-Fodorháza, Solyomkő (Dob. vm.)
 István: Tötör, Losárd, Szotelke, Totfalu, Füzes-Szentpéter (Dob. vm.); Szilágytő (B.-Szoln. vm.)
 Id. Sándor: F.-Tök, Mgy.-Köblös (Dob. vm.); Vásártelke (Kol. vm.); Badacon, Györtelke (Krasz. vm.) nevü falvakban volt birtok után.

13. *Az ürmösi Maurer cs.* Lásd XV. 5. alatt.

Maurer Miklós 1642.	{ Mihály	{	István, 1706.	{	Ferencz, 1727.
			b. Bánffii Mária		Geréb Éva
			József	{	től
a) Donáth Anna	{	László			
b) Szabó Anna	{	Simén Anna-Mária			

Földtehermentesítési kárpótlást nyertek: István: Ürmös (F.-Fej. vm.); Mgy.-Sáros, Laczkód, Csüddtelke, Szász-Csávás, Zágó, Mikeszásza, Keszler, O.-Bükkös, Balavására, K.-Kend, N.-Kend, Hétúr, Domáld (Kük. vm.); Tohát, Kócs, Magosmárt, O.-Németi, Mgy.-Nemegeye (B.-Szoln. vm.); Pálos, Mgy.-Felek (F.-Fej. vm.)

József (Székelyné): Mikeszásza, Keszler, O.-Bükkös, Balavására, K.-Kend, N.-Kend, Hétúr, Domáld (Kük. vm.); Tohát, Kócs, Magosmárt, O.-Németi, Mgy.-Nemegeye (B.-Szoln. vm.); Pálos, Mgy.-Felek (F.-Fej. vm.)

András és neje gr. Toldi Krisztina: Bólya, Salykó, Mihályfalva (F.-Fej. vm.)

Viktor és Mihály: Ürmös, Agostonfalva (F.-Fej. vm.)

Károly: Ürmös (F.-Fej. vm.); O.-Solymos, Keszler (Kük. vm.) nevü falvakban volt birtok után.

14. *Az arapataki (fiátfalvi, bethlenfalvi) Geréb cs.*

Források: K. 96. — N. I. IV. 369. — Pál. II. — S. ung. A. — S. sbbg. A. — Sz. Oklt. — Skk. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Donatió, kelt Gyulafejérvár, 1566. VII. 11-én, II. János királytól Benedek Gerébnek Fiátfalván 27 jobbagyázra. (Sz. Oklt. II. 357. sz.)

Donatió, kelt 1583. IX. 9-én fiátfalvi Geréb Boldizsár, György és Benedek részére. (Pál., Kállai szerint.)

Donatió, kelt Gyulafejérvár, 1591. III. 14-én, Báthori Zsigmondtól szentmihályi Geréb János és Miklós részére szentmihályon (kuriával), Alsó-és Pelső-Benczédén, Firtos-Váralján levő birtokaikra. (Skk. — Orsz. It. — K. c. — Lib. Reg. anni 1591: 183.)

Mihály vajda bethlenfalvi özv. Geréb Jánosné, Suki Borbálának és fiának Péternek 1599. XI. 22-én Gyulafejérvárt kelt oltalomlevele által összes jószágait, melyek Csikban, Udvarhelyszékben és Kolozsmegyében vannak, biztosítja. (Sz. Oklt. V. 1022. sz.)

Bethlen Gábor 1613. VII. 7-én (kelt N.-Szeben) elrendeli Fejérmegye tiszteinek, hogy a megkegyelmezett Geréb Györgynek birtokát Arapatakan és Erösdön bocsássák vissza. (Sz. Oklt. VI. 1059. sz.)

Donatió, kelt Gyulafejérvár 1625. VIII. 8-án Bethen Gábortól fiátfalvi Geréb János részére Feleken, Szederjesen, Kis Ludason (F.-Fej. vm.); Sárdon (Kük. vm.); Fiátfalván (kuriával), Boldogasszony-

falván (kuriával); Uj-Székelyen, Keresztúrfalván, Csekefalván, Timafalván (kuriával), Galambfalván, Medeséren, Farkaslakán, Siménfalván, Rugonfalván, Muzsnában, Mogyoroson, Keményfalván, *Bethlenfalván*, Fenyéden és Keresztúron levő részjóságaira. (Skk. — Orsz. It. — Gy. k. 12. Lib. Reg. 44.)

NB. Hogy vajjon azon czimeres nemeslevél, melyet Geréb Ferencz és Pálfi István 1698. II. 3-án nyertek (Orsz. It. Lib. Reg. Transsyl. I. 379.) az *arapataki* Gerébéket illeti-e? — oly határozottan, mint Pálmay — kimondani nem tudjuk.

Igazolta e cs. nemességét borbereki és n.-enyedi Gillyén Árpád a kamarási méltóság elnyerése alkalmával.

arapataki, vizaknai és vingárdi Geréb János	{	Geréb Rebeka	{	Gillyén Dániel
homoród-szentmártoni Biró Bora	{	Gillyén Dániel	{	br. Josinczi Ágnes

Gillyén János
 nádai és edelényi Náda Anna

Gillyén Árpád
 cs. és kir. kam.

Czímer: Lásd S. sbbg. A. 99. táb.

Földtehermentesítési kárpótlást nyertek: Geréb Elek özvegye Turi Ágnes: Gyergyó-Alfalú (Csik sz.)

Elek: Csicsó (Csik sz.)

Krisztina (Mezeiné): Hosszúmező, A.-Csobánka, N.-és Kő-Lozna, Ködmönös (B.-Szoln. vm.); Balásháza, Vármező (Dob. vm.)

Geréb . . . né, Ilyés Róza: Hosszúmező, A.-Csobánka, N.-és Kő-Lozna, Ködmönös (B.-Szoln. vm.); Balásháza, Vármező (Dob. vm.)

Teréz, Hatfaludi Pálné: Ködmönös, N.-Lozna, Kő-Lozna (B.-Szol. vm.); Balásháza, Pósa, Samró-ujfalú, Farkasmező és Vármező (Dob. vm.)

László: Lodormány (Kük. vm.) *Erösd, Arapataka* (A.-Fej. vm.)

Béla, István és Borbála: *Erösd, Arapataka* (A.-Fej.)

Antal de Arapataka	{	András de Szt.-Mária	{	István	{	György	{	Ferencz
1477.	{	(Szemeria?) *	{	1559.	{	don. 1613.	{	1698!! **

János, 1694.
 regalista
 a) Bencser Anna
 b) Csegezi Zsófia
 b)-től: János
 kilyéni Székely Mária
 Eva
 Maurer Ferencz

15. *Az ürmösi Maurer cs.* Lásd XV. 5. és XXVIII. 13. alatt.

16. *A sárdi Simén cs.*

Források: K. 224. — N. I. X. 189. — Pál. I. — Jegy.

Rangemelések (nemességre vonatkozó adatok): Régi székely eredetű birtokos nemes cs. — Nemességét igazolta baczkamadarasi Kis Bálint a kamarási méltóság elnyerése alkalmával.

Czímer: Kék pajzsban zöld hármás domb középsőjén pánczélos vitéz áll, felemelt jobbában egyenes kard, ennek hegyén törökfő; balján arany kerek pajzs látható. A jobb- és baloldali dombon három-három törökfő. — Sisakdísz nincs. — Takaró: Kékarany-pirosezüst.

Földtehermentesítési kárpótlást nyertek: János örököse Kata (Biróné): Keszler, Deésfalva (Kük. vm.)

* Geréb János II. János királytól 1567. III. 5-én Szemerian 5 ház jobbagyot kap adományban. (Sz. Oklt. II. 361. sz.)

** Pálmay szerint ezen Ferencz nyert 1698. II. 3-án czimeres nemeslevelet.

*** Arapataki Geréb Antal 1759-ben családja történetét kidolgozván, azt vingárdi Geréb Jánoshoz a vajdához küti, de oklevelek hiányában — úgymond Kővári — hitelességet nem tulajdoníthatunk munkájának. (N. I. IV. 369. jegyzet) Pálmay is összeküti e két családot.

János és Anna örökösei, továbbá Elek és Agnes (Jakabháziné): Széplak, K.-Szöllös, N.-Cserged, F.-Kápolna (Kük. vm.); K.-Nyulas, Mező-Szent-Márton (Kol. vm.); Sárd, Szentlőrincz (Mrs. sz.)
 Julia (Elekesné): Sárd, O.-Zsákod, Héjjasfalva (Kük.)
 Györgyné, br. Rauber Róza: Kelementelke (Mrs. sz.); Szentandrás, Szász-Fülpös (Kol. vm.); Körtvély, Kapú (Torda vm.); Kócs, Mgy.-Nemegye, Somkerék, O.-Németi (B.-Szoln. vm.); Korneczel (F.-Fejér) Domáld, Zágor, Czíkmántor (Kük. vm.)
 Julia (Törökné): Kisbánya havassa, Ivánfalva (Kákova) (Torda vm.); Mgy.-Fráta (Kol. vm.)
 Klára, gr. Teleki Miklósné: Almásel, Paucsinesd (Huny. vm.); Tancs, Dextrád, Szentandrás, O.-Újfalú, Szászfülpös, Kozmatelke (Kol. vm.); Spring (A.-Fej. vm.); Gy.-Szentkirály, Ar.-Lona, F.-Peterd, K.-Peterd, Pusztá-Szentkirály, A.-Jára, Bikalat, Kákova, Magura, Kisbánya havassa, N.-Oklos, K.-Oklos, A.-Répa (Torda vm.); F.-Lunkoly, Szelistye (Zar. vm.); Rákos, Kendermező, Galgó, Igricze (Dob. vm.); Kozárvár, Zaporcz, Pecsétszeg, Horgospataka (B.-Szoln. vm.); Sárd, Szent-

lőrincz (Mrs. sz.); Ders, Musna, Kányád (Udv. sz.); Dicső-Szentmárton, Sövényfalva, Széplak, Vámos-Udvarhely, Csüdöttele, O.-Solymos, O.-Kocsárd, N.-Cserged, N.-Kend, Szenaverös, Zágor, Balástelke (Kük. vm.)

- a) Péter 1550. { Gergely { István { Gábor { János { Pál { György { János Maurer Anna György, 1760. Iszlai Mária Mária Maurer Lászlóné
- b) Péter 1550. { Gergely { Pál 1609. { János { Ferencz { Gergely { Elek { György 1712. { András Agnes Kelemen Zsigm. Kelemen Mária Donáth Antal Donáth Mária h. Gál Domokos Gál Amália b.-madarasi Kis Samu Kis Bálint cs. és kir. kam.

NB. Akkoriban anyai-ágról csak 4 őst kellett kimutatni.

Oklevéltár.

Rovatvezető: galgói Rácz Viktor.

18.

hadadi Wesselényi Ferencz bárói oklevele.

1582. április 3.

Nos Stephanus Dei Gr. Rex Poloniae, Magnus Dux Lituaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kiioviae, Volhiniae, Podlachiae, Livoniaeq' etc. Princeps Transylvaniae. Memoriae commendamus tenore praesentim significantes quibus expedit universis; Quod nos attentis et consideratis fidelitate, et fidelium servitorum meritis fidelis nobis sincere dilecti, Generosi *Francisci de Wisselyen*, cubiculi praefecti ac consiliarii nostri, Capitanei Landscoronensis ac Lipniciensis, quae ipse ab adolescentia sua, indefesso animo, per plurimos annos, nostrae Matti cubiculi nostri ministerii, tam in Principatu Transsylvaniae, quam in hoc regno nostro Poloniae, praestitit. Etenim in Transsylvania bello contra magnificum quondam Casparem Bekes de Kornijath, tum temporis hostem publicum a nobis suscepto, non infelici conatu prima militaris disciplinae rudimenta iecit; hostem cum ceteris nostris militibus perlongum itineris spacium persequens, militares labores, magno animo perferens, adhaec nulla pericula exhorrensens, adeo ut de sua indole praecleara, non contemnendam spem nobis faceret. Auxit porro eam spem de se nobis non mediocriter etiam hic in regno nostro Poloniae; primum bello Gedanensi, quos armis nostris ad officium redeimus; deinde expeditionibus illis triennialibus contra Magnum Moscorum Ducem gestis, in quibus magno studio, ac magna cum laude militiae gloriam aemulatus est; intra munitiones Ungaricas intrepido animo mandata nostra executus, interdum etiam non sine vitae suae periculo, inter milites nostros oppugnationi incumbentes ac proinde ut talia merita sua clementia nostra testatoria redderentur, ornavimus eum cubiculi nostri praefectura. Jam vero pro uberiore gratiae nostrae Regiae declaratione, eundem *Franciscum de Wisselyen*, haeredesq' et posteritates ipsius universas, e coetu et numero

nobilium eximen, ex gratia nostra speciali, animo deliberato, et potestatis Regiae plenitudine, in numerum coetumq' Baronum Ungariae et Transylvaniae recipimus, aggregavimus, et creavimus praefecimusq' volentes et praesentibus decernentes, ut idem *Franciscus Wesselényi* haeredesq' et posteritates ipsius universas, a modo deinceps futuris semper temporibus cera rubra quad sigillum, ac omnibus illis gratiis, privilegiis, honoribus, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, quibus ceteri praefati regni Ungariae et Transsylvaniae Barones, tam consuetudine atiqua, quam iure utuntur et fruuntur tam intra quam extra iudicia, aut alias ubivis, uti, frui et gaudere possint et valeant. Imo recipimus, aggregamus, annumeramus, creamusq' et praefecimus. Harum nostrarum quibus secretum sigillum nostrum, quo in rebus Transsilvanicis utimur est appensum vigore et testimonio litterarum. Datum per manus magnifici fidelis nobis sincere dilecti, Martini de Berzevice, equitis, liberi Baronis in Dondang nostri per Transsilvaniam Cancellarii, ac Capitanei Starogardien; in arce nostra regia Rigensi, tertia die mensis Aprilis, anno domini, millesimo quingentesimo octogesimo secundo; Regni vero nostri, sexto.

Stephanus Rex m. p. Mart. de Berzevic m. p.
Cancell.

Eredetiye: függő viasz pecséttel a kolozsvári ev. ref. kollégium levéltárában.

Közli: Köblös Zoltán.

19.

A kökösi Orbók család productionalisa.

In causa Ladislai filiorumque ejus Georgii, Gregorii, et Stephani Orbók de Kökös 2-o die 10-ma Februarii in iudicio conclusa sub Nro. 210 verum ob legalem fiscalis absentiam 12-a curr. Mensis Martij pronunciata latum.

DELIBERATUM.

Ladislaus filius Samuelis, filii Stephani junioris, filii sen. Stephani Orbók de Kőkös, cum filiis suis Georgio, Gregorio ac Stephano, ad Productionem antiqua nobilitatis expositus, probam verae Siculicæ nobilitatis fundamento Legis Decret. Tripart. Part. 3-ae Nro. 4-to, hancque concomitantibus Divorum Regum et Principum Collationalibus et Consensualibus Sacro item Divi Leopoldi Imperatoris, et Tranniae etiam Principis Anno 1691. clementer elargito Diplomate fabilitate, dativa quoque nobilitate, obsentur videlicet Litterarum Armalium conservatae et condecoratae in apricum producaturus, exhibuit *Primo*: Litteras super Inquisitione Relatorias Anno 1772 Menseque Januario diversis in diebus et locis, medio duorum Regionum Tabulae Regiae Scribarum, Francisci Bodor et Josephi Csia authentice emanatas, *Secundo*: Pariter Litteras Inquisitoria Relatorias de Anno 1770 die 2-da Octobris. alias itidem *Tertio*: de Anno 1755 die 2-da Aprilis utrata, solemniter expeditas, in quibus complexorum Testium fassionibus quinque praecipua puncta avitam nobilitatem Docentia sub inferuntur. 1-mo Inclijtos Producentes originem Ducero, *ex per vetusta et prisca nobili familia Orbók, cujus truncum tempore adhuc In-populationis terrae Siculicæ fundum Pagi Kőkös prius occupasse*; sedemque ibidem fixisse, ex traditione a Majoribus nacta, ac ad Seras usque Posteritates derivata constaret, imo Nomen etiam Pagi, ad eundem primum terrae illius occupatorem referri, quum ob divitias quibus caeteris praeeminebat vendicatam ambitionem *Gögös Orbók* nominatus, sicque facta terrae inpopulatione, locus ille primo quidem nomine *Gögös*, tandem asperiori termino *Kőkös* insignitus exstitisset, sed traditionem hanc firmari 2-do Actuali Bonorum eorundem jure Orbokiano possessorio, ex quo constat famileam *Orbók*, amplissimo in *Kőkös* possessorio praepolluisse reliquis, ita ut eodem Jun obnoxiae Sessiones hodieum vicenarium numerum superens, imo 3-tio Rudera Domuum Seu Curiam nobilitarium Orbokiis dudum propriam, ad usque tempore modernorum fatentium prae existentia, indubiae firmitatis argumento esse, id autem lucide constare, quod familiam hanc, Super viventes moderni Incti, eorumque generationales constitu-aut; Ut ita clarum sit quoad primam aquisitionem vere nobilitatis, Ictos esse Siculos tenore Decret. Tripart. Part. 3-ae Nro. 4-to pro nobilibus privilegiatis declaratur et constituitur. Cui huiusmodi Nobilitati, accessisset Dativa quoque Nobilitas; etenim 4-to Inquisitoriiis Anno 1772 inserti 10, 11, 15. Testes, in Inquisitoriiis autem Anno 1770. 6, 7, 9, 10, 11, 12 fatentes diserte subinferrent famileam hanc Litteras Armales Obtinuisse verum 5-to Dum tempore Revolutionis Tökölianæ Litteralia Instrumenta familiae hujus Coronae conservata deperiissent, Litterae tandem Armales ad fatales manus Josephi quondam Biro ex Csikmindszent devenissent, prout easdem in Inquisitoriiis Anno 1772. 10-mus Testis Nobilis Valentinus Földes praemanibus dicti Josephi Biro vidit et legit, alii vero et Signanter Nobilis Georgius Fülep 11-mus et Joannes Bartos 16-us Testes ab ipsorum Litterarum conservatore Josepho Biro audivissent, Armales Familiae Orbokianae ex *Kőkös* acta tunc exstitisse, imo 16-to Testis obtulisset easdem, pro 15-e florenis acceptandas, sed quo tandem illae devenerint Testes ignorare, siquidem dictus Josephus Biro ebrietati deditus una secum asportaverit. Quibus huiusmodi praemissis Productis obiecit fiscalis, praetensam originariam Nobilitatem in Lege Citata Decret. Part. 3-a Nro. 4-to fundatam normalis Instructionis punctum 12-mum Dativam autem punctum 13-tium pro suffici-

ente minime admittere. Verum perlustratio praecitatis, et subsequentiae citandis Documentis ac argumentis evincuntur, ac probantur sequentia.

Primo: Originariam Inctorum Nobilitatem punctum Instructionis 12-um minime dicere insufficientem, nam continuative ad praesens tempus usuatam praetendunt, et quidem iudicio Tabulae argumentis ac Documentis solidis, etenim constat ex praecitatis Inquisitorijs omnium ferme Testium fassionibus Familiam Orbokianam in *Kőkös* residentem, priscitate sua claritatem tantam obtunxisse, et traditio a Majoribus devoluta, eiusdem in dicta possessione possessorium ad occupationem primaevam terrae Siculicæ referat, traditionem autem hanc fundamento haud carere ex eo; quod actuale Juri Orbokiano obnoxium eximiae possessionis partis praecipuum possessorium, fassionibus Testium solidatum, sat superque firmaret, insuper Pixidarium-aut Primipillarem statum antecessisse, et his praeminuisse trium Curiarum e lapide constructarum visa superexstantia rudera, firmaret porro continuative observatus nobilitatis omnis oneris experusus, firmaret adhuc id etiam quod praedicatum de Dicto Pago *semper* observassent, et quod in diversis Comitibus, ac Sede Siculicæ officia nobilibus solum competentia, et attribui consveta praedecessores gessissent et ipsi gererent, tam publica Notorietate, quam ex Testimonialibus J. Sedium Siculicæ Marus et Sepsi constaret; Unde et ex quibus rationibus hoc quoque in propatulo esset, quod Incti familiam illam realiter constituerent. Lex autem Decret Tripart Part 3-ae Nro. 4-to tales Siculos nominat Nobiles Privilegiatos, virtute Sacri Diplomatis Leopoldini Art. 14-to ab omni titulo exemptos, virtute autem Actorum Diaetalium Anni 1703. Nobiles Siculi Possessionati instar Possessionatorum Nobilium comitatensium considerandi discernuntur, ita quidem et unius possessionis Siculi, instar unius Sessionis *Nobilium*, reliqui vero privilegiati Siculi, ad instar Armalistarum in Comitibus habitantium considerentur, atqui vero demonstrarunt Incti hui de, ipsos non unius verum multo plurium Sessionum possessores existere, demonstrarunt consequenter Privilegiatos Siculos censerit, et sic praerogativa Nobilium Comitensium Armalistarum pollere debere. Ultro

Secundo: Neque dativum nobilitatem Instructionis punctum 13-tium enervat, Litteras enim Armales familiae Orbokianae ex *Kőkös* proprias praexstitisse, modalitatemque deperditionis inquisitoriiis Anno 1772 complexi Testes testantur: Siquidem Testis 10-mus Nobilis Valentinus Földes, easdem apud Josephum quondam Biro legit, vidit pro parte familiae Orbok ex *Kőkös* in forma reali expeditas et Sigillo munitas fuisse. Testes autem 11-mus, 16-tus ab ipso Litterarum Servatore Josepho Biro audiverint Armales dictae familiae ad manus ipsius esse, declaravitque idem Testi 16-to modalitatem deperditionis earum, quod nempe temporibus revolutionum Praedecessore suo et familiae Orbokianae una militantibus moris fuisset, Litteras invicem illi transponere, qui conflictui non interfuit, contigit vero in Conflictu Orbokium occidisse, et Litteras praemanibus Praedecessoris sui remansisse, ab eoque in ipsum devolutas esse; quam obrem id etiam constat quod Litterae Armales Familiam Orbokianam consequenter Inctos respicientes praextiterint. Ex utrisque igitur Nobilitationis fundamentis Inctos Nobiles Armalistas a Nobilibus aviticali proprio jure possessionatis Descendentes, ex ipsos possessitos iudicamus et declaramus, a ferende onere Contributionis tanto magis exemptos quod Litterij Inquisitoriiis de Anno 1772. die 25-a Junii authentice expeditis firmaret

Ladislaus Orbók, actu se in I. Comitatu Dobocens. possessione Kecsed Szilvás duos jobbagiones Loboncz Lupuj et Loboncz Juon, quinque Inquilinos, Pap Györgyi, Kimpeán Málesztin, Rutz Von, Moldován Nyikita et Román Alexa nominatos possidere.

Inquisitoriis autem Anno 1772. die 9. Febr. confectis probaretur Georgium et Gregorium filios Ladislai in Cottu Tordensi possessione Túr in actuali possessorio habere septem Inquilinos nimirum Szeledsán Vonya, Szeledsán Vaszilika, Andreka Vonyiga, Timbus Demeter, Csenán Von, Mokán Juon, et Marosan Dumitru, aliis porro Inquisitoriis Anno 1772. 11-a Aprilis et 24-ta Junii solemniter emanatis probaretur alterum producentium Georgium Orbók in I. Cottu Colosiensi Possessione Kis Petri quinque Subditos Tasnádi Már-

ton, Tasnádi András, Tasnádi János, Nagy Mihály et Szász Márton nominatos, in Possessione autem N. Iklód cottui Dobocensi adjacente Boár Simion, Boár Vonul, Fekete Togyerás, Kreminás Flóra, Moldován Girászin Subditos et Felics Ikel Judaeum Inquilinum possidere, tam hos quam supra specificatos Contributionis publicorumque onerum *bajulos*. Quodcirca praefatos Inctos modo rationibusque praevis a dubia Nobilitate absolutos *pro veris nobilibus Armalistis aviticali proprio jure possessionatis agnoscimus, declaramus et judicamus.*

1773. Aprilis 7.

(Orsz. Levéltár. Doboka vármegye productionalisa 535—540. old.)

Közli: Gyulay Ferencz.

Előfizetőinket tisztelettel kérjük, sziveskedjenek az év végével lejárt előfizetésüket minél előbb megújítani, hogy egyrészt kiadóhivatalunk az 1904. évre nyomandó példányok számáról tájékozva legyen, másrészt, hogy folyóiratunk szétküldésében akadályok ne merüljenek fel.

Kétségtelen, hogy ilyen nagy költséggel és fáradsággal járó irodalmi vállalatot csak kellő pártolással vagyunk képesek fenntartani; ismételten is kénytelenek vagyunk tehát nagyérdemű közönségünkhöz fordulni, hogy nagybecsű támogatását vállalatunktól jövőre se vonja meg, tegye lehetővé, hogy erőnket hazánk és nemzetünk javára értékesíthessük.

Lelkünk előtt csak egy czél lebeg, hogy a múlt nagyságainak fényét, dicsőségét az utókor elé tartva, abból a jelen nemzedék az élet nagy harcához önbizalmat és bátorságot merithessen.

Nemzetünk nagy volt: nagyak is kell lennie!

Rövidítések magyarázata.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

K. = Kővári László: Erdély nevezetesebb családjai.
 N. I. = Nagy Iván: Magyarország családjai.
 B. = Bőjthe Ödön: Hunyadv. nemes családjai.
 Pál I. = Pálmay József Udvarhely vm. nemes családjai.
 Pál II. = " Háromszék vm. nemes családjai.
 K. S. = Kőszegi Sándor: Nemes családok Pestvármegyében.
 K. J. = Dr. Karácsonyi János: Békésvárm. története III. k. (Birtokos és nemes cs. tört.)
 L. M. = Lendvai Miklós: Temes várm. nemes családai, 3. k.
 V. S. = Kövendi Veress Sándor: Torda és családai.
 Pusc. = J. Cav Puscariu: La Familiele Nobile Române
 M. N. Zs = Magyar nemzetségi zsebkönyv
 Tb. d. g. H. = Taschenbuch der gräflichen Häuser (Gotha-Almanach).
 Tb. d. fr. H. = Taschenbuch der freiherrlichen Häuser (Gotha-Almanach).
 Tb. d. adl. H. = Taschenbuch der adeligen Häuser (Gotha-Almanach).
 K. A. = Kämmerer-Almanach 1903.
 Kn = Kneschke deutsches Adels-Lexikon
 Z. N. = Zedlitz-Neukirch preussisches Adels-Lexicon.
 M. M. = Megerle v. Mühlfeld österr. Adels-Lexicon.
 Sch. = Schönfeld: Adels-Schematismus 1824. 1825.
 T. = Turul, a magy. herald. és geneal. társaság közlönye.
 U. N. I. (új Nagy Iván) = Dr. Komáromi András és Petkó Béla „Nagy Iván“ család-történeti értesítő (3 évfolyam; megszünt).
 K. B. = baczkamadarasi Kiss Bálint: Az Árpádok királyi vére.
 W. = Dr. Wertner Mór: A magyar nemzetségek.
 W. G. S. = " " Genealogische Studien.
 W. P. = " " König Peter v Ungarn u. s. Familie.
 W. U. = " " Hist.-Geneal. Unrichtigkeiten.
 Kn. d. G. H. = Kneschke Grafen-Häuser der Gegenwart.
 Hild. = Hildebrandt der Kärtner Adel.
 Kreb. = Krebel: europäisches genealog. Handbuch. 1786.
 Hüb. = Hübner: genealog. Tabellen. 1725—1733.

S. ung. A. = I. Siebmacher's grosses u. allgemeines Wappenbuch. der Adel v. Ungarn.
 S. stbg. A. = ugyanaz, der Adel v. Siebenbürgen.
 M. = Meding: Nachrichten von adelichen Wappen.
 Kk. = Dr. Illéssy János és Petkó Béla: A királyi könyvek.
 Skk. = Dr. Wass Miklós: A kir. könyvek székely oklevelei.
 Sz. Okt. = Szabó Károly (Dr. Szádeczky Lajos) Székely oklevéltár.
 T. J. = Dr. Temesváry János: Örmény családok.
 Orsz. = országos.
 lt. = levéltár.
 Gy. k. = Gyulafejevári káptalan.
 k. c. = kolozsmonostori convent.
 Lib. Reg. = Liber Regius.
 E. f. = Erdélyi főkormányiszék.
 Transsylv. = Transsylvaniae.
 cs. = család.
 sz. = született.
 egybk. = egybekeltek.
 † = meghalt.
 Jegy. = Jegyzetek.

A cs. és kir. főkamara-i hivatalból gyűjtött adatok.
 Családi levéltárakból gyűjtött adatok.
 Czímer gyűjtemény.
 Czímer pecsét gyűjtemény.
 Genealogiai kézirat a XVIII. századból.
 Genealogiai kézirat a XIX. századból.
 Genealogisches Reichs- u. Staats-Handbuch 1781.
 Gritzner, Standes-Erhebungen u. Gnaden-Acte.
 Gyulai Rudolf: Komárom vármegye és város történetéhez.
 Halottú jelentések gyűjteménye
 Hodor: K. Szolnok-Doboka várm. monogr.
 Kolozsvm. levéltárakból gyűjtött adatok.
 Gr. Lázár Miklós: Erdély főispánjai (1540—1711).
 Nagy Sándor: Háromszék önvédelmi harca.
 Oklevelek gyűjteménye eredetiben és másolatban.
 Szolnok-Doboka várm. monogr. (Eddig 5 kötet.)
 Tagányi Károly jegyzéke az orsz. levéltárban található nemesi okleveleknek.
 Dr. Vajda E. A. vargyasi Daniel család.
 Verestói György: Halottú predikációk.

TARTALOM. Dr. Endes Miklós: Donátio a Székelyföldön. — Kétsz. Zoltán: Adatok a pókafalvi Bicski család történetéhez. — *.: Kamarási Almanach. — Gy. R.: Ósfák. XXVIII. nagyváradi Pásztohi Mária leszármazása. — Oklevéltár. — Előfizetési felhívás — Rövidítések magyarázata.

Nyomatott Gámán J. Örökös könyvnyomdájában, Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10. sz. (Régi unitárius kollégium.)

ERDELYI MŰZÉUM

174 • 1903. DECZ 16.

KÖNYVTÁRA.